

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2005. gada 29. novembrī*

Lieta T-62/02

Union Pigments AS, agrāk — **Waardals AS**, Bergena [*Bergen*] (Norvēģija), ko pārstāv J. Magne Langsets [*J. Magne Langseth*] un T. Olavsons Lāke [*T. Olavson Laake*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv F. Kastiljo de la Torre [*F. Castillo de la Torre*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par prasību daļēji atcelt Komisijas 2001. gada 11. decembra Lēmumu 2003/437/EK par procedūru saskaņā ar EK līguma 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (lieta COMP/E-1/37.027 — Cinka fosfāts) (OV 2003, L 153, 1. lpp.) vai, pakārtoti, par prasību samazināt prasītājam uzliktā naudas soda apmēru.

* Tiesvedības valoda — angļu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja P. Linda [*P. Lindh*], tiesneši R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*] un Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*],

sekretārs J. Plingers [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 2. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Fakti

- ¹ *Union Pigments AS* (agrāk — *Waardals AS*, turpmāk tekstā — “prasītāja” vai “*Union Pigments*”) ir saskaņā ar Norvēģijas likumiem dibināta sabiedrība, kas ražo cinka fosfātu un fosfāta cinka modificētos produktus. 2000. gadā tās apgrozījums pasaulē bija 7,09 miljoni EUR.

- 2 Kaut arī to ķīmiskās formulas var būt dažādas, cinka ortofosfāti ir homogēns ķīmisks produkts ar vispārēju nosaukumu "cinka fosfāts". Cinka fosfāts, ko iegūst no cinka oksīda un fosforskābes, bieži tiek izmantots krāsu ražošanā kā neorganisks pretrūsas pigments. Tas tiek laists tirgū vai nu kā standarta cinka fosfāts, vai kā modificēts vai "aktīvets" cinka fosfāts.
- 3 2001. gadā lielākā pasaules cinka fosfāta tirgus daļa piederēja šādiem Eiropas cinka ražotājiem: *Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā — "*Heubach*"), *James M. Brown Ltd* (turpmāk tekstā — "*James Brown*"), *La Société nouvelle des couleurs zinciques SA* (turpmāk tekstā — "*SNCZ*"), *Trident Alloys Ltd* (turpmāk tekstā — "*Trident*") (agrāk — *Britannia Alloys & Chemicals Ltd*, turpmāk tekstā — "*Britannia*") un *Union Pigments*. No 1994. līdz 1998. gadam standarta cinka fosfāta vērtība tirgū paaugstinājās līdz apmēram 22 miljoniem EUR gadā pasaulē un līdz apmēram 15–16 miljoniem EUR gadā Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ). EEZ *Heubach*, *SNCZ*, *Trident* (agrāk — *Britannia*) un *Union Pigments* piederēja ļoti līdzīgas daļas 20 % apmērā no standarta cinka tirgus. *James Brown* piederēja nedaudz mazāka tirgus daļa. Cinka fosfāta pircēji ir lielās krāsu fabrikas. Krāsu tirgū dominē vairākas daudznacionālas ķīmijas [nozares] grupas.
- 4 1998. gada 13. un 14. maijā Komisija vienlaikus un bez brīdinājuma uzsāka pārbaudes *Heubach*, *SNCZ* un *Trident* telpās saskaņā ar 14. panta 2. punktu Padomes 1962. gada 6. februāra Regulā Nr. 17 — pirmajā regulā par Līguma 85. un 86. panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.). No 1998. gada 13. līdz 15. maijam, rīkojoties pēc Komisijas lūguma un piemērojot EEZ līguma 23. protokola 8. panta 3. punktu, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) Uzraudzības iestāde vienlaikus un bez brīdinājuma uzsāka pārbaudes *Union Pigments* telpās saskaņā ar EBTA dalībvalstu līguma par Uzraudzības iestādes un tiesas izveidošanu 4. protokola II sadaļas 14. panta 2. punktu.

- 5 Administratīvā procesa laikā *Union Pigments* un *Trident* informēja Komisiju par savu nodomu pilnībā sadarboties ar Komisiju saskaņā ar Komisijas 1996. gada 18. jūlija paziņojumu par naudas soda neuzlikšanu vai tā apmēra samazināšanu lietās par aizliegtām vienošanām (OV 1996, C 207, 4. lpp., turpmāk tekstā — “Paziņojums par sadarbību”) un abas iesniedza paziņojumu par aizliegto vienošanos (turpmāk tekstā — “*Union Pigments* paziņojums” un “*Trident* paziņojums”).
- 6 2000. gada 2. augustā Komisija izdeva iebildumu paziņojumu, kas attiecas uz uzņēmumiem — lēmuma adresātiem, ieskaitot prasītāju; minētais lēmums ir šīs prasības priekšmets (skat. šī sprieduma 7. punktu).
- 7 2001. gada 11. decembrī Komisija pieņēma Lēmumu 2003/437/EK par procedūru saskaņā ar EKL 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (lieta COMP/E-1/37.027 — Cinka fosfāts) (OV 2003, L 153, 1. lpp.). Saistībā ar šo spriedumu tika ņemts vērā lēmums, kas paziņots attiecīgajiem uzņēmumiem un kas ir pievienots prasības pieteikumam (turpmāk tekstā — “Apstrīdētais lēmums”). Šis lēmums atsevišķos aspektos atšķiras no tā, kas tika publicēts “Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī”.
- 8 Apstrīdētajā lēmumā Komisija norāda, ka laikposmā no 1994. gada 24. marta līdz 1998. gada 13. maijam starp *Britannia* (no 1997. gada 15. marta — *Trident*), *Heubach*, *James Brown*, *SNCZ* un *Union Pigments* bija noslēgta aizliegta vienošanās. Šī vienošanās attiecās tikai uz standarta cinka fosfātu. Vispirms aizliegtās vienošanās dalībnieki īstenoja vienošanos par tirgus sadali ar ražotāju pārdošanas kvotām. Otrkārt, katrā sapulcē tie noteica “zemākās” vai “ieteicamās” cenas un tās kopumā arī ievēroja. Treškārt, pastāvēja arī zināma klientu sadale.

9 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir šāda:

“1. pants

Britannia [..], [..] *Heubach* [..], *James* [..] *Brown* [..], [SNCZ], *Trident* [..] un [*Union Pigments*] ir pārkāpušas Līguma 81. panta 1. punkta un EEZ līguma 53. panta 1. punkta noteikumus, piedaloties ilgstošā vienošanās izpildē un/vai saskaņotās darbībās cinka fosfāta nozarē.

Pārkāpuma ilgums ir šāds:

- a) attiecībā uz [..] *Heubach* [..], *James* [..] *Brown* [..], [SNCZ] un [*Union Pigments*]: no 1994. gada 24. marta līdz 1998. gada 13. maijam;
- b) attiecībā uz *Britannia* [..]: no 1994. gada 24. marta līdz 1997. gada 15. martam;
- c) attiecībā uz *Trident* [..]: no 1997. gada 15. marta līdz 1998. gada 13. maijam.

[..]

3. pants

Par 1. pantā minēto pārkāpumu uzliek šādus naudas sodus:

a) *Britannia* [..]: 3,37 miljoni EUR;

b) [..] *Heubach* [..]: 3,78 miljoni EUR;

c) *James* [..] *Brown* [..]: EUR 940 000;

d) [SNCZ]: 1,53 miljoni EUR;

e) *Trident* [..]: 1,98 miljoni EUR;

f) [*Union Pigments*]: EUR 350 000.

[..]”

- 10 Naudas sodu apmēra aprēķināšanai Komisija izmantoja metodi, kas ir izklāstīta Pamatnostādnēs soda naudas [naudas soda] noteikšanai, ko uzliek, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp., turpmāk tekstā — “Pamatnostādnes”), un Paziņojumu par sadarbību.
- 11 Tādējādi Komisija vispirms noteica “pamatsummu”, ņemot vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu (skat. Apstrīdētā lēmuma 261.–313. apsvērumu).
- 12 Attiecībā uz pirmo faktoru tā uzskatīja, ka pārkāpums jākvalificē kā “ļoti smags”, ņemot vērā pārkāpuma veidu šajā gadījumā, tā reālās sekas cinka fosfāta tirgū un to, ka pārkāpums ietvēra visu kopējo tirgu, un — pēc EEZ izveidošanas — visu EEZ (Apstrīdētā lēmuma 300. apsvērumš). Neatkarīgi no pārkāpuma lielā smaguma, Komisija paskaidroja, ka tā ņems vērā minētā tirgus ierobežoto lielumu (Apstrīdētā lēmuma 303. apsvērumš).
- 13 Komisija “atšķirīgi attiecās” pret minētajiem uzņēmumiem, no vienas puses, ņemot vērā to faktiskās ekonomiskās iespējas nodarīt būtisku kaitējumu konkurencei un, no otras puses, uzliekot tik lielu naudas sodu, kas ir pietiekoši preventīvs (Apstrīdētā lēmuma 304. apsvērumš). Šajā nolūkā tā iedalīja uzņēmumus divās kategorijās pēc to “attiecīgās ietekmes šajā tirgū”. Tā balstījās uz realizēto apgrozījumu EEZ pēdējā gada laikā, kurā notika pārkāpums, ieskaitot preču apjomu, ko katrs uzņēmums pārdeva, un ņēma vērā to, ka prasītāja, *Britannia* (no 1997. gada 15. marta — *Trident*), *Heubach* un *SNCZ* bija “galvenie cinka fosfāta ražotāji EEZ ar diezgan līdzīgām tirgus daļām, kas bija augstākas [par 20 %] vai apmēram 20 %” (Apstrīdētā lēmuma 307. un 308. apsvērumš). Prasītāja tāpat kā *Britannia*, *Heubach*, *Trident* un *SNCZ* tika ietverta pirmajā kategorijā (“pamatsumma” — 3 miljoni EUR). *James Brown*, kura tirgus daļa bija “nepārprotami mazāka”, tika ietverta otrajā kategorijā (“pamatsumma” — EUR 750 000) (Apstrīdētā lēmuma 308. un 309. apsvērumš).

- 14 Attiecībā uz [pārkāpuma] ilgumu Komisija uzskatīja, ka prasītājam inkriminētais pārkāpums bija "vidēji" ilgs, jo notika no 1994. gada 24. marta līdz 1998. gada 13. maijam (Apstrīdētā lēmuma 310. apsvērums). Tādēļ tā par 40 % palielināja prasītājas naudas soda sākumsummu, par "pamatsummu" nosakot 4,2 miljonus EUR (Apstrīdētā lēmuma 310. un 313. apsvērums).
- 15 Pēc tam Komisija atzina, ka šajā lietā atbildību pastiprinošie vai mīkstinājošie apstākļi nav jāņem vērā (Apstrīdētā lēmuma 314.–336. apsvērums). Tā noraidīja arī argumentus, kas ir balstīti uz "nelabvēlīgu ekonomisko situāciju", kādā aizliegtā vienošanās bija notikusi, un attiecīgo uzņēmumu specifiskām īpašībām (Apstrīdētā lēmuma 337.–343. apsvērums). Līdz ar to Komisija prasītājam uzlika naudas sodu 4,2 miljonu EUR apmērā, "pirms tika piemērots Paziņojums par [sadarbību]" (Apstrīdētā lēmuma 344. apsvērums).
- 16 Turklāt Komisija atgādināja, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā ir noteikts maksimālais naudas sods, kuru attiecībā uz katru uzņēmumu nedrīkst pārsniegt. Prasītājas naudas sods pirms Paziņojuma par sadarbību piemērošanas tika samazināts līdz EUR 700 000 un SNCZ naudas sods — līdz 1,7 miljoniem EUR. Šis maksimālais apmērs neietekmēja citu uzņēmumu naudas sodu apmēru pirms Paziņojuma par sadarbību piemērošanas (Apstrīdētā lēmuma 345. apsvērums).
- 17 Visbeidzot, Komisija piekrita prasītājam samazināt naudas sodu par 50 %, piemērojot Paziņojumu par sadarbību un ņemot vērā, ka prasītāja sniedza Komisijai sīku informāciju par aizliegtās vienošanās darījumiem (Apstrīdētā lēmuma 354.–356. apsvērums). Tādējādi galīgais prasītājam aprēķinātā naudas soda apmērs ir EUR 350 000 (Apstrīdētā lēmuma 370. apsvērums).

Process un lietas dalībnieku prasījumi

- 18 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 1. martā, prasītāja cēla šo prasību.
- 19 Ar prasības pieteikumu, kas iesniegts kancelejā tajā pašā dienā, prasītāja iesniedza pieteikumu par pagaidu noregulējumu, lūdzot apturēt Apstrīdētā lēmuma 3. panta f) punkta un 4. panta izpildi daļā, ar kuru prasītājam uzliek naudas sodu.
- 20 Tā kā lietas dalībnieki atrisināja domstarpības attiecībā uz pagaidu noregulējuma tiesvedību, Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs 2002. gada 1. jūlijā izdeva rīkojumu izslēgt no reģistra lietu *Waardals/Komisija* (T-62/02 R, Krājumā nav publicēts) un atlika lēmuma pieņemšanu par tiesāšanās izdevumiem.
- 21 Ar 2003. gada 18. novembra vēstuli Komisija Pirmās instances tiesai darīja zināmu, ka pret *Union Pigments* tiesā ir uzsākta likvidācijas procedūra un ka Komisijai šķiet, ka prasītāja atteiksies no savas prasības. Atbildot uz Pirmās instances tiesas jautājumu, *Union Pigments* administrators 2003. gada 12. decembra vēstulē norādīja, ka pret šo sabiedrību 2003. gada jūnijā tika uzsākta likvidācijas procedūra, bet ka viņš ir atļāvis *Union Pigments* advokātiem turpināt [tiesas] procesu.
- 22 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzaicināja Komisiju iesniegt atsevišķus dokumentus un atbildēt uz atsevišķiem rakstveida jautājumiem. Komisija izpildīja šos lūgumus.

23 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Pirmās instances tiesas jautājumiem tika uzklautas 2004. gada 2. jūlija tiesas sēdē.

24 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atcelt vai grozīt Apstrīdētā lēmuma 1. pantu, ciktāl tas attiecas uz prasītājam inkrīminētā pārkāpuma ilgumu;
- atcelt Apstrīdētā lēmuma 3. panta f) punktu vai samazināt naudas soda apmēru;
- veikt procesa organizatoriskos pasākumus un pierādījumu savākšanas pasākumus un it īpaši izsaukt un nopratināt lieciniekus, un piešķirt prasītājam pieeju Komisijas sagatavotajam 2001. gada 17. janvāra nopratināšanas protokolam;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

25 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- prasību noraidīt;
- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

- 26 Savas prasības pamatojumam prasītāja izvirza divus pamatus. Pirmais ir balstīts uz kļūdām faktisko apstākļu un pierādījumu vērtējumā, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu, un otrais — uz nepareizu naudas soda apmēra aprēķinu, kā arī uz vispārējo principu pārkāpumu.

1. Par pirmo pamatu, kas ir balstīts uz kļūdām faktisko apstākļu un pierādījumu vērtējumā, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu

- 27 Prasītāja norāda, ka Komisijas veiktais naudas soda apmēra aprēķins balstās uz kļūdainu faktisko apstākļu un pierādījumu vērtējumu. Komisija nav pietiekami ņēmusi vērā prasītājas iesniegtos apsvērumus par lietas apstākļiem un tās dalību aizliegtajā vienošanās. Tā pārmet Komisijai, ka tā ir ierobežojusi lietu gan laikā, gan attiecībā uz faktiskajiem apstākļiem. Šī pieeja neļāva Komisijai ņemt vērā apstākļus, kuri varēja pamatot, piemēram, dažiem no attiecīgajiem uzņēmumiem uzliktā naudas soda apmēra palielināšanu to smagā pārkāpuma dēļ, kā arī citus apstākļus, un tādējādi vienlīdzīga attieksme pret visiem šiem uzņēmumiem bija nepareiza, un ar to tika samazinātas prasītājas iespējas, ka attiecībā pret to tiks pieņemts labvēlīgāks lēmums.

- 28 Šis pamats sastāv no divām daļām, kurās prasītāja norāda, ka:

— Komisija ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā par prasītājas dalības ilgumu pārkāpumā un tās izstāšanos no aizliegtās vienošanās;

- Komisija ir pieļāvusi kļūdas faktisko apstākļu un pierādījumu vērtējumā par prasītāju un tās lomu aizliegtajā vienošanās.

Par pirmo daļu, kas balstīta uz prasītājas dalības ilgumu pārkāpumā un tās izstāšanos no aizliegtās vienošanās

Lietas dalībnieku argumenti

- 29 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā par prasītājas dalības ilgumu pārkāpumā un tās izstāšanos no aizliegtās vienošanās. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Komisijai ir jāpierāda ne tikai aizliegtās vienošanās pastāvēšana, bet arī tās ilgums (Pirmās instances tiesas 1994. gada 7. jūlija spriedums lietā T-43/92 *Dunlop Slazenger/Komisija*, *Recueil*, II-441. lpp., 79. punkts, un 2001. gada 13. decembra spriedums lietā T-48/98 *Acerinox/Komisija*, *Recueil*, II-3859. lpp., 55. punkts). Prasītāja atgādina, ka Komisija konstatēja, ka prasītāja piedalījās pārkāpumā no 1994. gada 24. marta līdz 1998. gada 13. maijam, tas ir, četrus gadus un vienu mēnesi [Apstrīdētā lēmuma 1. panta a) punkts]. Lai gan Komisija konstatēja, ka prasītāja uzreiz izstājās no aizliegtās vienošanās (Apstrīdētā lēmuma 125. apsvērums), tā tomēr radīja neprecīzu iespaidu par šo izstāšanos, apšaubot, “ka tā vispār ir notikusi” (Apstrīdētā lēmuma 130. apsvērums).
- 30 Prasītāja atgādina, ka tā oficiāli paziņoja par savu izstāšanos no aizliegtās vienošanās ar 1995. gada 24. aprīļa faksu, atbildot uz Eiropas Ķīmijas rūpniecības padomes (turpmāk tekstā — “*CEFIC*”) iesniegto atgādinājumu par statistikas datiem par maiju, un ka šī izstāšanās ilga līdz 1995. gada augustam. Tā apgalvo, ka minētā izstāšanās ilga piecus līdz sešus mēnešus, proti, no 1995. gada marta — mēneša, par kuru tā nenorādīja nekādu apgrozījumu tirgū — līdz 1995. gada augusta vidum. Pakārtotā veidā tā norāda, ka nolēma izstāties no aizliegtās vienošanās “uzreiz pēc [1995. gada 27. marta] sanāksmes” saskaņā ar 1995. gada 30. marta paziņojumu.

- 31 Prasītāja uzskata, ka Komisija ir nepareizi uzskatījusi, ka tās izstāšanās no aizliegtās vienošanās bija bez sekām. Prasītāja precizē, ka bez tās sniegtajiem datiem *CEFIC* sagatavotā statistika nebūtu bijusi pareiza un ka tās datiem bija mazāka nozīme aizliegtajā vienošanās. Tā piebilst, ka pēc izstāšanās no kluba 1995. gada aprīlī tā saņēma pasūtījumu no klienta — *Tekno Winter* (turpmāk tekstā — “*Teknos*”), kurai prasītāja piegādāja vienu [preču] konteineru ārpus vienošanās par [tirgus] sadali, ko pildīja citi aizliegtās vienošanās dalībnieki. Atbildot uz Komisijas izvirzīto argumentu Apstrīdētājā lēmumā, ka minētā izstāšanās [no aizliegtās vienošanās] nepierāda pilnīgi neatkarīgu tirdzniecības rīcību, jo tas, ka aizliegtā vienošanās joprojām bija spēkā, noteikti ietekmēja prasītājas komerclēmumus, prasītāja norāda, ka tas, ka tā vairs nebija pakļauta karteļa noteiktajiem ierobežojumiem, tai ļāva rīkoties pretēji karteļa interesēm. To, ka tā saņēma pasūtījumu no *Teknos*, nevar uzskatīt par pierādījumu “pilnīgi neatkarīgai komerciālai rīcībai”. Attiecībā uz Komisijas argumentu — ja netiek pierādīts pretējais, tad jāpieņem, ka uzņēmums, kas paliek aktīvs tirgū, lai noteiktu rīcību šajā tirgū, ņem vērā informāciju, ko tas ieguvusi no konkurentiem, — prasītāja iebilst, ka Komisija nevar apgalvot, ka tai bija jāizstājas no tirgus. Turklāt prasītāja apgalvo, ka tai nebija nekāda iemesla ticēt saņemtajai informācijai vai rīkoties pēc tās, jo, no vienas puses, ieteicamās cenas netika ievērotas ziemeļvalstīs un praktizētās cenas bija mazākas par izmaksām, “kuras, iespējams, nebija daudz mazākas par prasītājas izmaksām”, un ka, no otras puses, informācijas apmaiņa faktiski izbeidzās 1995. gada martā.
- 32 Replikā prasītāja piebilst, ka, neskatoties uz sadarbību ar konkurentiem, tā neizbeidza rīkoties kā uzņēmums ar vairāk vai mazāk neatkarīgu tirgus politiku (Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-327/94 *SCA Holding/Komisija, Recueil*, II-1373. lpp., 142. punkts). Faktiski tā tieši lika šķēršļus citiem dalībniekiem vēlamajam pretkonkurences iznākumam (iepriekš minētā sprieduma lietā *SCA Holding/Komisija* 143. punkts). Tiesiskās drošības princips uzliek Komisijai pienākumu pierādīt, ka prasītāja piedalījās darījumos, kuri šajā laikposmā ierobežoja konkurenci (Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-21/99 *Dansk Rørindustri/Komisija, Recueil*, II-1681. lpp., 62. punkts). Taču šajā lietā Komisija šādu pierādījumu nav iesniegusi. Tādēļ ir jāsecina, ka prasītāja šajā laikposmā nepiedalījās aizliegtajā vienošanās. Attiecībā uz

Komisijas apgalvojumu, ka pārkāpums varbūt nebūtu bijis nepārtraukts, ja izstāšanās [no vienošanās] rezultātā visai iegūtajai informācijai zustu lietderīgums, prasītāja atbild, ka tieši tā notika šajā lietā, jo informācija, ar ko apmainījās citi dalībnieki, nebija lietderīga bez prasītājas sniegtajiem kodētajiem datiem.

- 33 Prasītāja piebilst, ka Komisija sniedz kļūdainu priekšstatu par notikušo, ja tā apzīmē prasītājas izstāšanos [no aizliegtās vienošanās] ar vārdu "pagaidu". Prasītāja uzskata, ka, izstājoties [no vienošanās], tai nebija nolūka to darīt tikai uz īsu laika posmu. To it īpaši pierāda tas, ka prasītāja saņēma *Teknos* pasūtījumu.
- 34 Prasītāja norāda, ka, šķiet, Apstrīdētajā lēmumā iepriekš jau ticis pieņemts, ka tā ir piedalījusies aizliegtās vienošanās dalībnieku sanāksmē Londonā 1995. gada 12. jūnijā. Taču, ja Komisija jautā, vai tā piedalījās šajā sanāksmē, vai ne, neko no tā neseicinot, tā lēmumā kļūdaini novērtē faktiskos apstākļus un pierādījumus. Prasītāja atgādina, ka gan paziņojumā, gan atbildē uz iebildumu paziņojumu tā informēja Komisiju par tikšanos ar *Heubach* pārstāvi Hītrovā [*Heathrow*] (Londonā) 1995. gada 12. jūnijā. Taču šīs tikšanās mērķim un dienas kārtībai nebija nekā kopīga ar aizliegto vienošanos. Prasītāja atzīst, ka karteļa sanāksme varēja būt Hītrovā tajā pašā dienā, bet norāda, ka tā sanāksmē nepiedalījās. Tā uzskata, ka nevar spriest par daudzajiem iemesliem, kādēļ *Heubach* piedāvāja tikties šajā vietā un šajā dienā. Prasītāja piebilst, ka tā paziņojumā norādīja, ka *Heubach* izmantoja šo tikšanos, lai aicinātu prasītāju atgriezties klubā, savukārt tā šo aicinājumu noraidīja, kas citiem dalībniekiem lika to uzskatīt par "svešinieci".

- 35 Savukārt Komisija apstrīd, ka prasītāja būtu faktiski izstājusies no aizliegtās vienošanās un ka tā kļūdaini nav ņēmusi vērā šo faktu (Apstrīdētā lēmuma 230. un 234. apsvērums). Tā it īpaši norāda, ka iespējamā trīs mēnešu un sešu dienu izstāšanās [no aizliegtās vienošanās] ir jāizvērtē, ņemot vērā to, ka pārkāpums izpaudās kā piedalīšanās aizliegtajā vienošanās un/vai saskaņotā praksē (Tiesas 1975. gada 16. decembra spriedums apvienotajās lietās no 40/73 līdz 48/73, 50/73, no 54/73 līdz 56/73, 111/73, 113/73 un 114/73 *Suiker Unie* u.c./Komisija, *Recueil*, 1663. lpp., 164. un 173. punkts).

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 36 No judikatūras izriet, ka Komisijai ir jāpierāda ne tikai aizliegtās vienošanās pastāvēšana, bet arī tās ilgums (šī sprieduma 29. punktā minētā sprieduma lietā *Acerinox*/Komisija 55. punkts un šī sprieduma 29. punktā minētā sprieduma lietā *Dunlop Slazenger*/Komisija 79. punkts). Šajā gadījumā nav strīda par to, ka prasītāja piedalījās aizliegtajā vienošanās no 1994. gada 24. marta līdz 1995. gada martam vai aprīlim un no 1995. gada 1. augusta līdz 1998. gada 13. maijam. Prasītāja norāda, ka tā izstājas no aizliegtās vienošanās uz laiku no 1995. gada marta līdz 1995. gada 1. augustam.
- 37 Pirmās instances tiesa atzīst, ka ir pazīmes, kas norāda uz to, ka prasītāja uz noteiktu laikposmu bija izstājusies no aizliegtās vienošanās. Piemēram, atbildot uz *CEFIC* pieprasījumu paziņot statistikas datus par 1995. gada martu, prasītāja 1995. gada 24. aprīļa faksā norādīja, ka tā "izstājas no cinka fosfāta ražotāju apvienības apakšgrupas" un ka tādēļ turpmāk statistikas datus vairs nepaziņos. Šī atbilde atbilst komercdirektora 1995. gada 30. marta iekšējam rakstiskam paziņojumam citiem prasītājas administrācijas dalībniekiem (turpmāk tekstā — "1995. gada 30. marta paziņojums"), kas ietver ieteikumu izstāties no aizliegtās vienošanās. Turklāt nav strīda par to, ka prasītāja nepaziņoja savu statistiku pārējiem attiecīgajiem uzņēmumiem laikposmā no 1995. gada 24. aprīļa līdz 1. augustam.

- 38 Tomēr Pirmās instances tiesa uzskata, ka Komisijai bija tiesības secināt, ka prasītāja aizliegtajā vienošanās piedalījās bez faktiskā pārtraukuma no 1994. gada 24. marta līdz 1998. gada 13. maijam.
- 39 Atbilstoši judikatūrai lojāla konkurenta uzvedībai raksturīgs tas, ka tas savu politiku kopējā tirgū nosaka neatkarīgi (šī sprieduma 35. punktā minētā sprieduma lietā *Suiker Unie* u.c./Komisija 173. punkts). Pat pieņemot, ka prasītāja atturējās no aizliegtās vienošanās darījumiem no 1995. gada marta beigām līdz 1995. gada 1. augustam, jāuzskata, ka šajā īsajā laikposmā tā īsti neatkarīgu politiku tirgū neatsāka. Labums, ko tā guva no pieejas citu dalībnieku statistikas datiem, nebeidzās dienā, kad prasītāja izstājās no aizliegtās vienošanās. Var pieņemt, ka, darbojoties tirgū savas iespējamās izstāšanās [no aizliegtās vienošanās] laikā, tā ņēma vērā jau iepriekš no konkurentiem saņemto informāciju, ieskaitot to informāciju, kas tika iegūta 1995. gada 27. marta sanāksmes laikā (šajā sakarā skat. Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā *C-49/92 P Komisija/Anic Partecipazioni, Recueil, I-4125*, lpp., 121. punkts, un spriedumu lietā *C-199/92 P Hüls/Komisija, Recueil, I-4287*, lpp., 162. punkts). Jāpiebilst, ka prasītāja atzīst, ka 1995. gada augustā tā par jaunu pievienojās aizliegtajai vienošanās, jo tirgus informācija tai bija ārkārtīgi vajadzīga (*Union Pigments* paziņojuma 67. punkts).
- 40 Turklāt ir jānorāda, ka, tiklīdz kā prasītāja atkal pievienojās aizliegtajai vienošanās, tā sniedza citiem dalībniekiem statistikas datus arī par pagājušo periodu, kurā tā, iespējams, vienošanās nepiedalījās. Tādēļ lēmumam izbeigt statistikas datu sniegšanu bija tikai ierobežotas sekas. Jāpiebilst, ka prasītāja neapstrīd, ka tās tirgus daļa 1995. gadā sakrita ar to, kas bija nolemta aizliegtās vienošanās sanāksmēs.
- 41 Prasītāja norāda, ka tā piegādāja vienu [preču] konteineru *Teknos* pēc izstāšanās [no aizliegtās vienošanās] un ārpus vienošanās par [tirgus] sadali. Tomēr Komisijai bija tiesības secināt, ka prasītāja saņēma šo pasūtījumu, jo tā rīkojās uz tās informācijas pamata, ko saņēma aizliegtās vienošanās ietvaros (šajā sakarā skat. šī sprieduma

39. punktā minēto judikatūru). Saskaņā ar vienošanos par [pasūtījuma] piešķiršanu *Teknos* tikai tas ražotājs, kuram bija “pienākusi kārtā” varēja noteikt zemāku cenu par to, kas ir noteikta attiecībā uz *Teknos*. Nav strīda par to, ka prasītāja izpildīja *Teknos* pasūtījumu 1995. gada aprīlī (Apstrīdētā lēmuma 230. apsvērumš). Komisija pamatoti varēja secināt, ka prasītāja saņēma šo pasūtījumu, jo tā zināja cenu, kas bija noteikta iepriekšējā, proti, 1995. gada 27. marta sanāksmē. Šajā sakarā prasītājas rīcība ir klasisks aizliegtās vienošanās dalībnieka piemērs, kurš no tās gūst sev labumu un ienākumu, ko nevar ņemt vērā šī dalībnieka atbildības mīkstināšanai (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-308/94 *Cascades/Komisija, Recueil*, II-925. lpp., 230. punkts).

42 Turklāt ir jāievēro, ka prasītāja izstājās no aizliegtās vienošanās nevis tādēļ, lai par to paziņotu Komisijai vai pat atkal rīkotos atbilstoši konkurencei un neatkarīgi minētajā tirgū. Tieši pretēji, no 1995. gada 30. marta paziņojuma izriet, ka prasītāja mēģināja izmantot savu iespējamo izstāšanos, lai aizliegto vienošanos labāk izmantotu savā labā. Šajā paziņojumā prasītāja uzskatīja, ka citi dalībnieki sadalīja klientus un tirgu tai nelabvēlīgā veidā. Neskatoties uz prasītājas lūgumu šajā sakarā 1995. gada 27. marta sanāksmē, citi dalībnieki tās tirgus daļu neplānoja palielināt. Šajā paziņojumā tas ir minēts kā iemesls, lai izstātos no aizliegtās vienošanās. Šajā paziņojumā arī ir noteikts, ka prasītāja skaidri paredzēja iespēju vēlāk atjaunot savu dalību aizliegtajā vienošanā. Tā kā prasītāja neizstājās no aizliegtās vienošanās galīgi un tā kā tā atjaunoja savu dalību aizliegtajā vienošanās pēc pāris mēnešiem no savas iespējamās izstāšanās, Pirmās instances tiesa uzskata, ka tā izmantoja šo izstāšanos, mēģinot iegūt labvēlīgākus aizliegtās vienošanās nosacījumus, kas ir vēl viens piemērs, kā dalībnieks izmanto aizliegto vienošanos savā labā (šajā sakarā skat. šī sprieduma 41. punktā minēto judikatūru).

- 43 Tas, ka prasītāja nepiedalījās tikai 1995. gada 12. jūnija sanāksmē, nemazina tās dalību aizliegtajā vienošanās, jo tā ilga vairāk nekā četrus gadus. Ir jāpiebilst, ka minētajā laikposmā prasītāja sazinājās ar citiem attiecīgajiem uzņēmumiem, ko pierāda tās tikšanās ar *Heubach* 1995. gada 12. jūnijā Hitrovas lidostā, proti, tai pašā dienā un tai pašā vietā, kur notika aizliegtās vienošanās [dalībnieku] sanāksme.
- 44 No iepriekš minētā izriet, ka pirmā pamata pirmā daļa jānoraida kā nepamatota.

Par otro daļu, kas attiecas uz faktisko apstākļu un pierādījumu par prasītāju un tās lomu aizliegtajā vienošanās kļūdainu vērtējumu

- 45 Šī pirmā pamata otrā daļa ietver piecus iebildumus, kuros prasītāja uzskata, ka Komisija pieļāva kļūdu vērtējumā par:

— prasītājas situācijas attīstību kopš pārbaužu sākuma;

— prasītājas ietekmi attiecīgajā tirgū;

- prasītājas dalību aizliegtajā vienošanās līdz 1994. gadam un to, ka tā nebija pārkāpuma iniciatore;

- to, ka tā nepiedalījās visā aizliegtajā vienošanās;

- to, ka prasītāja uzreiz izbeidza pārkāpumu.

Par pirmo iebildumu, kas attiecas uz prasītājas attīstību kopš pārbaužu sākuma

- Lietas dalībnieku argumenti

⁴⁶ Prasītāja apstiprina, ka Komisija nav pienācīgi ņēmusi vērā tās finansiālās situācijas pasliktināšanos, kaut gan prasītāja pieminēja šo faktu paziņojumos [Komisijai] pirms Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas. Bija jāņem vērā arī jaunākie notikumi.

⁴⁷ Pirmkārt, prasītāja norāda, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā nepareizi konstatēja, ka tā "pašreiz nodarbina apmēram 30 darbiniekus" (28. apsvērumš). Tā apgalvo, ka tā norādīja Komisijai to, ka nodarbina tikai 25 darbiniekus.

48 Otrkārt, prasītāja norāda uz savu kritisko finansiālo situāciju. Tās apgrozījums samazinājās no 68,7 miljoniem Norvēģijas kronu (NOK) 1997. gadā līdz 57,2 miljoniem NOK (jeb apmēram 6,92 miljoniem EUR) 2001. gadā. Tās darījumi nebija pārāk rentabli, ko parāda zaudējumi EUR 317 589 un EUR 310 659 apmērā attiecīgi 2000. un 2001. gadā. Prasītāja piebilst, ka 1997. gadā tā deklarēja neto ienākumu pirms nodokļu atskaitīšanas NOK 1 148 837 apmērā, bet 2000. un 2001. gadā šis rezultāts bija attiecīgi NOK 3 413 554 un NOK 3 496 000. Jāpiebilst, ka tās pašas kapitāls būtiski samazinājās galvenokārt nozīmīgu zaudējumu rezultātā 2000. un 2001. gadā. 2001. gadā tās pašas kapitāls bija tikai NOK 466 095 (gandrīz EUR 58 300). Tas ir 15 % no Komisijas uzliktā naudas soda.

49 Prasītāja atgādina, ka tā nevarēja iegūt bankas garantiju, lai nodrošinātu naudas soda samaksu, un ka tādēļ tā Pirmās instances tiesā iesniedza pieteikumu par pagaidu noregulējumu, lai panāktu, ka minētais maksājums tiek apturēts. Tā piebilst, ka vēl nesēn tā nebija spējīga nomaksāt visus parādus.

50 Komisija uzskata, ka šis pirmais iebildums nav atbilstīgs, lai izvērtētu Apstrīdētā lēmuma tiesiskumu.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

51 Pirmās instances tiesa uzskata, ka šis iebildums patiesībā nav balstīts uz faktisko apstākļu un pierādījumu kļūdainu vērtējumu. Apstrīdētajā lēmumā Komisija, protams, atzina, ka prasītāja “nodarbina apmēram 30 darbiniekus” (28. apsvērumš),

lai gan prasītāja Komisijai bija norādījusi, ka tai ir tikai 25 darbinieki. Taču tas nevar ietekmēt Apstrīdētā lēmuma tiesiskumu. Jānorāda, ka prasītāja vispirms atsauca uz savu kritisko finansiālo situāciju un to, ka tās mērķis nebija pierādīt kļūdas Apstrīdētajā lēmumā uzskaitītajos faktiskajos apstākļos. It īpaši šie argumenti par finansiālās situācijas attīstību pēc Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas nav atbilstīgi, izvērtējot pašā lēmumā pieļautās kļūdas faktiskajos apstākļos.

- 52 Faktiski argumenti, kas ir izvirzīti šī otrās daļas pirmā iebilduma ietvaros, ir atbilstīgi tikai attiecībā uz tiem faktiem, kurus var ņemt vērā otrā pamata pēdējā daļā par prasītājas nespēju nomaksāt naudas sodu (skat. šī sprieduma 172.–181. punktu).

Par otro iebildumu, kas attiecas uz prasītājas ietekmi attiecīgajā tirgū

— Lietas dalībnieku argumenti

- 53 Prasītāja pārmet Komisijai, ka tā nav pienācīgi ņēmusi vērā to, ka tirgū tai bija ļoti nenozīmīga ietekme un tās rīcības brīvība bija ierobežota sakarā ar tās specifiskajām attiecībām ar izplatītājiem un klientiem. Pirmkārt, par savu izplatīšanas tīklu tā apstiprina, ka vairāku gadu garumā tā pārdeva visu savu cinka fosfāta produkciju kontinentālajā Eiropā [sabiedrībai] *BASF* saskaņā ar vienošanos par kopīgu ražošanu. Tā precīzē, ka ražoja cinka fosfātu, iepakojta to maisos vai pakās ar *BASF* marķējumu un tālāk pārdeva kā *BASF* preci. Tā kā tā bija atkarīga no *BASF* un starp šo sabiedrību un prasītāju bija liela izmēra un ietekmes atšķirība, prasītāja faktiski nekā nevarēja ietekmēt piegādes cenas attiecībā uz *BASF*. *BASF* palika svarīgs klients, neskatoties uz to, ka vienošanās ar to beidzās 1997. gadā. Jāpiebilst, ka prasītāja norāda, ka *Wengain Ltd* (turpmāk tekstā — “*Wengain*”), vairāku tās preču, ieskaitot

cinka fosfātu, ekskluzīvā izplatītāja Lielbritānijas tirgū, ievada un pārdeva dažādu uzņēmumu preces, tāpēc varēja piedāvāt krāsu ražošanai vajadzīgo preču plašu klāstu. *Wengain* pirka preces no prasītājas par cenu, kas ir balstīta uz bezmaksas piegādi, un pārdeva tās tālāk Apvienotajā Karalistē par pašas noteiktām cenām. Attiecībā uz svarīgiem klientiem un piegādēm, kas lielākas par 10 tonnām, prasītājai bija tiesības piedalīties pārrunās un piegādāt precī [pircējam] tieši. Ņemot vērā prasītājas izplatītāju tiklu, tās rīcības brīvība bija ierobežota attiecībā uz daudzumu un varēja tikai nedaudz ietekmēt preču pārdošanu un cenas. Tas bija iespējams tikai attiecībā uz prasītājas tiešajiem klientiem.

- 54 Otrkārt, prasītāja piemin, ka Komisija nav pietiekami ņēmusi vērā to, ka tā bija atkarīga no saviem konkurentiem, kuri bija arī tās klienti. Prasītāja piegādāja cinka hromātu *Heubach* un *SNCZ*. Otrā no šīm sabiedrībām bija prasītājas svarīgākā šīs preces kliente. Lai modificētā cinka fosfāta cenas kļūtu konkurētspējīgākas, daži prasītājas klienti un konkurenti gribēja vienoties par augstākām cinka fosfāta cenām. Tā kā prasītāja negribēja sabojāt attiecības ar saviem konkurentiem, kas bija arī tās klienti, tā apstiprina, ka tā izjuta stipru spiedienu pievienoties aizliegtajai vienošanās. Prasītāja precizē, ka, pretēji Komisijas apgalvotajam, tā neapgalvo, ka kāds to būtu piespiedis piedalīties aizliegtajā vienošanās, bet apgalvo, ka konkurenti uz to izdarīja spiedienu un tolaik cita risinājuma [šai situācijai] nebija.

- 55 Komisija apstrīd, ka prasītāja tikai daļēji varēja ietekmēt cenas attiecībā uz klientiem un ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā nav pietiekami ņēmusi vērā prasītājas atkarību no tās konkurentiem, kas vienlaicīgi bija arī tās klienti.

- 56 Atbildot uz prasītājas apgalvojumu, ka tā pavisam nevarēja vai tikai nedaudz varēja ietekmēt Apvienotajā Karalistē un Vācijā pārdodamo preču daudzumu, Komisija norāda, ka, pat ja tas tā būtu, tas tomēr nav atbilstīgi, jo tirgus daļas tika aprēķinātas EEZ mērogā.
- 57 Komisija arī norādīja, ka prasības pieteikuma 23. un 25. pielikumā ietvertie dati par fosfāta pārdošanu precīzi neatbilst tiem datiem, kas tika paziņoti 1999. gada 17. marta vēstulē. Tā uzsver, ka prasītāja šīs atšķirības nepaskaidroja.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- 58 Pirmkārt, attiecībā uz argumentu, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā par prasītājas ietekmi uz “izplatītājiem”, ir jānorāda, ka šīs procedūras ietvaros prasītāja nav pierādījusi, ka Komisija būtu pieļāvusi šādu kļūdu.
- 59 Faktiski, pretēji prasītājas apgalvojumam, ka tā pārdeva visu cinka fosfātu kontinentālajā Eiropā saskaņā ar tās vienošanos ar *BASF* par kopīgu ražošanu, no prasības pieteikuma pielikumiem izriet, ka prasītāja apgādāja ar cinka fosfātu arī citus uzņēmumus kontinentālajā Eiropā. Turklāt vienošanās par kopīgu ražošanu starp prasītāju un *BASF* beidzās 1997. gada aprīlī. Tad prasītāja uzsāka attiecības ar bijušajiem *BASF* klientiem (*Union Pigments* paziņojuma 77. punkts). Pat ja *BASF* bija nozīmīga ietekme uz prasītāju līdz 1997. gada aprīlim, šī ietekme nevarēja būt tik būtiska pēdējā vienošanās gadā.

- 60 Attiecībā uz *Wengain*, prasītājas izplatītāju Apvienotajā Karalistē, jāatgādina, ka prasītāja piedalījās aizliegtajā vienošanās, lai izbeigtu cenu karu, kas Apvienotajā Karalistē bija būtisks. Tā piekrīt, no vienas puses, ka Apvienotajā Karalistē šī cenu kara laikā tā varēja dot prettriecienu (*Union Pigments* paziņojuma 45. punkts) un, no otras puses, ka aizliegtās vienošanās pozitīvais rezultāts bija Apvienotās Karalistes cenu kara beigas, kurā tā piedalījās (*Union Pigments* paziņojuma 49. punkts un 1995. gada 30. marta iekšējais paziņojums). Šie fakti pierāda, ka prasītāja bija spējīga ietekmēt *Wengain* rīcību Lielbritānijas tirgū attiecībā uz cenām.
- 61 Jebkurā gadījumā nav strīda par to, ka prasītājas tirgus daļa bija ļoti tuva tai, kas tai tika piešķirta aizliegtās vienošanās ietvaros. No tā izriet, ka tās ietekme uz izplatītājiem vienošanās par kvotām īstenošanas nolūkā bija pietiekama. Turklāt prasītāja savā paziņojumā piekrīt, ka ar katru gadu aizliegtās vienošanās dalībnieki kļuva "vienprātīgāki" attiecībā uz cenām, izņemot dalībniekus ziemeļvalstīs (*Union Pigments* paziņojuma 73. punkts). No tā izriet, ka Komisijai bija tiesības secināt, ka prasītājas ietekme uz izplatītājiem bija pietiekama, lai nodrošinātu, ka vienošanās par cenām tiek pildīta.
- 62 No iepriekš minētā izriet, ka pirmais arguments, kas ir izvirzīts šī otrā iebilduma pamatojumam, ir jānoraida.
- 63 Otrkārt, attiecībā uz argumentu, kas balstās uz šķietamo prasītājas atkarību no saviem klientiem un konkurentiem (skat. šī sprieduma 54. punktu), pat pieņemot, ka uz prasītāju tika izdarīts spiediens, tā nevar pamatoties uz šo apstākli tāpēc, ka tā varēja paziņot par šo spiedienu kompetentajām iestādēm un iesniegt Komisijai sūdzību atbilstoši Regulas Nr. 17 3. pantam, nevis piedalīties attiecīgajā darbībā (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedumu lietā T-17/99 *KE KELIT/Komisija, Recueil*, II-1647. lpp., 50. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt pēc iespējamās izstāšanās no aizliegtās vienošanās 1995. gadā prasītāja atjaunoja savu dalību tajā, kā tas ir norādīts tās paziņojumos, lai iegūtu tirgus

informāciju (*Union Pigments* paziņojuma 67. punkts), nevis spiediena dēļ. Jāpiebilst, ka prasītājas arguments, ka uz to tika izdarīts spiediens, lai tā piedalītos aizliegtajā vienošanās, nav saderīgs ar tās iespējamo izstāšanos [no aizliegtās vienošanās].

64 No visa iepriekš minētā izriet, ka šis iebildums ir jānoraida.

Par trešo iebildumu attiecībā uz to, ka prasītāja nebija pārkāpuma iniciatore

— Lietas dalībnieku argumenti

65 Prasītāja apgalvo, ka Komisija pieļāva kļūdu faktiskajos apstākļos par tās sazināšanos ar aizliegtās vienošanās dalībniekiem pirms 1994. gada marta. Tā norāda — Komisija uzskata, ka aizliegtā vienošanās minētajā nozarē tika noslēgta 1994. gada martā (Apstrīdētā lēmuma 81. pants). Taču aizliegtā vienošanās varēja rasties pirms šīs dienas un pirms prasītāja tika uzaicināta tai pievienoties. Prasītāja apgalvo, ka pie tirgus sadales “citi konkurenti” jau tika uzklausi un ka trīs galvenajiem konkurentiem — *SNCZ*, *Britannia* un *Heubach* — bija vienādas tirgus daļas, t.i., 24 %. Prasītāja norāda uz savām aizdomām, ka “aizliegtās vienošanās ietvaros” pastāvēja “cita aizliegtā vienošanās” jeb “norobežots loks”, kas bija spēkā jau, pirms tā tika uzaicināta uz 1994. gada 24. marta sanākumi. Šāda “norobežotā loka” pastāvēšanu apstiprina Komisijas atzinumi par *Trident* paziņojumu, ka no 1989. gada līdz 1994. gadam *Pasminco Europe-ISC Alloys* (*Trident* priekštecis) regulāri sazinājās ar tās konkurentiem un par tirdzniecību atbildīgā persona regulāri sazinājās ar konkurentiem, it īpaši izmantojot tiešo telefona līniju (Apstrīdētā lēmuma 76. pants). Prasītāja uzskata, ka tā nekad nesazinājās ar atbildīgo personu jautājumā par tirgus stāvokli un cenu līmeni. Tas, ka citi attiecīgie uzņēmumi noslēdza aizliegto vienošanos, vēl pirms prasītāja tika uzaicināta tai pievienoties, vismaz daļēji izskaidro to, ka prasītāja nebija norobežotā loka, ko veidoja [aizliegtās vienošanās] iniciatori, dalībniece.

66 Prasītāja piebilst, ka to, ka aizliegtā vienošanās pastāvēja jau pirms 1994. gada 24. marta sanāksmes, apstiprina Komisijas atzinums, ka 1993. gada oktobrī notika sanāksme, kuras mērķis "bija izbeigt cenu karu un sakārtot tirgu" (Apstrīdētā lēmuma 315. apsvērums). Prasītāja apgalvo, ka šajā sanāksmē tā nepiedalījās. Lai gan atbildē uz iebildumu paziņojumu un arī mutiski tā paskaidroja, ka šajā sanāksmē nepiedalījās, Komisija savu nostāju šajā jautājumā nepaziņoja un Apstrīdētajā lēmumā vienīgi atzina, ka prasītāja apstrīd savu dalību minētajā sanāksmē (Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērums). Tas, ka Komisija acīmredzot nemēģināja pārbaudīt informāciju par šo sanāksmi, negatīvi ietekmēja prasītāju. Atbildot uz Komisijas argumentu, ka prasītāja 1998. gada 2. septembra paziņojumos pieminēja 1994. gada 24. marta sanāksmi kā "kluba pirmo sanāksmi", prasītāja apstiprina, ka tā acīmredzot domāja "pirmo sanāksmi, kurā [tā] piedalījās".

67 Tad prasītāja atgādina, ka Apstrīdētajā lēmumā Komisija secināja, ka tā nevarēja noteikt konkrētu līderi un ka aizliegtā vienošanās bija "cinka fosfāta nozares konkurentu vairākuma kopīga iniciatīva" (Apstrīdētā lēmuma 319. apsvērums). Tā pārmet Komisijai, to ka tā nav ņēmusi vērā, ka citi aizliegtās vienošanās dalībnieki ierosināja izveidot karteli un noturēja pirmo sanāksmi, vēl pirms prasītāja saņēma uzaicinājumu pievienoties. Tā kā prasītāja nepiedalījās 1993. gada sanāksmē — aizliegtās vienošanās pamatsanāksmē —, būtu netaisnīgi jautājumā par aizliegtās vienošanas noslēgšanu pret prasītāju attiekties tādā pašā veidā kā pret citiem dalībniekiem. Ja patiešām izrādītos, ka pirmā piecu ražotāju sanāksme notika vēlākais 1994. gada 24. martā, Komisija būtu aizskārusi prasītājas intereses, neņemot vērā to, ka daudzpusējas sanāksmes starp pārējiem četriem ražotājiem notika pirms 1994. gada. Prasītāja uzskata, ka *Heubach* ir rīkojusies kā faktiskā karteļa līdere, vismaz attiecībā uz prasītāju. Tā piebilst — lai Komisija noteiktu līderi, nav nepieciešams, ka viens no dalībniekiem būtu uzspiedis aizliegto vienošanos.

68 Attiecībā uz Komisijas atteikšanos attiekties pret prasītāju atšķirīgā veidā, ņemot vērā to, ka citi dalībnieki jau bija noslēguši aizliegtu vienošanos, vēl pirms prasītāja tika uzaicināta tajā piedalīties, prasītāja uzskata, ka tas, kas ir noticis pirms un pēc attiecīgās dienas, nav uzskatāms par pilnīgi neatbilstīgu [šajā lietā]. Komisijas izvēle ņemt vērā atsevišķus pārkāpuma elementus ietekmēja prasītājas līdzdalības [aizliegtajā vienošanās] vērtējumu tai nelabvēlīgā veidā. Pat ja Komisija veiktu pārbaudes un Apstrīdēto lēmumu attiecinātu tikai uz noteiktu laikposmu, kam būtu tikai neliela ietekme uz citiem [uzņēmumiem] uzliktā naudas soda lielumu, situācijai nevajadzētu būt tādai, ka prasītāja cieš no vienādas attieksmes pret visiem vienošanās dalībniekiem, ja attieksme pret to, ļoti iespējams, varēja būt citādāka.

69 Komisija iebilst, ka tā nekad nav apgalvojusi nedz to, ka prasītāja bijusi aizliegtās vienošanās iniciatore, nedz to, ka tā piedalījies 1993. gada oktobra sanāksmē. Tā tikai atzina, ka, sākot no 1994. gada, pastāv pārkāpums. Lai gan ir iespēja, ka aizliegtā vienošanās jau bija noslēgta pirms šīs dienas, ir skaidrs, ka Apstrīdētais lēmums uz to neattiecas un tādējādi turpināt diskusiju par šo jautājumu ir nelietderīgi. Komisija norāda, ka 1998. gada 2. septembra paziņojumos prasītāja atsaucās uz 1994. gada 24. marta sanākumi kā uz "pirmo "kluba" sanākumi". Tā norāda uz šī jautājuma analīzi [sprieduma] sadaļā par iespējamiem atbildību mīkstinošiem apstākļiem.

70 Jebkurā gadījumā prasītāja negūtu nekādu labumu no atzinuma, ka citas lēmuma adresātes bija "līderes" vai ka tās vienojās arī par citiem tirgiem, vai ka vienošanās pastāvēja jau ilgāku laiku.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- 71 Vispirms, lai gan lietas materiālos ir atsevišķas norādes uz to, ka cinka fosfāta ražotāji sazinājās pret konkurenci vērstā veidā pirms 1994. gada 24. marta (skat., piemēram, Apstrīdētā lēmuma 76.–80., 82.–86. un 225. apsvērumu), Pirmās instances tiesa uzskata, ka Komisija varēja loģiski secināt, ka pārkāpums sākās tikai ar sanākumi šajā datumā. Šajā sakarā jānorāda, ka prasītāja apstrīdēja savu piedalīšanos 1993. gada oktobra sanāksmē (Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērumš), tādējādi — kā Komisija pareizi secināja — pirmā sanāksme, kurā piedalījās visi attiecīgie uzņēmumi, bija 1994. gada 24. martā. Turklāt šī sanāksme bija pirmā aizliegtās vienošanās regulārā sanāksme. Jāpiebilst, ka pirmās aizliegtās vienošanās sanāksmes laikposmā no 1994. gada 24. marta līdz 3. maijam sakrīt ar *CEFIC* 1994. gada 26. maija vēstuli, ar kuru tika paziņots par cinka fosfāta statistikas grupas izveidi (Apstrīdētā lēmuma 66., 109. un 112. apsvērumš).
- 72 Jebkurā gadījumā, pat pieņemot, ka pārkāpums sākās agrāk, prasītājai tas neko nemaina, jo tā piedalījās pārkāpumā tikai no 1994. gada 24. marta. Prasītājas arguments, ka aizliegtā vienošanās tika noslēgta 1993. gada oktobrī, nav atbilstīgs, izskatot prasību atcelt Apstrīdēto lēmumu.
- 73 Prasītāja norāda, ka Komisija varēja konstatēt, ka citi dalībnieki, it īpaši *Heubach*, ierosināja izveidot karteli un ka Komisija neņēma vērā prasītājas atšķirīgo lomu. Ja taisnībai atbilst tas, ka saskaņā ar vadlīnijām “pārkāpuma līdera vai iniciatora loma” var būt atbildību pastiprinošs apstāklis, kas attaisno pamatsummas palielināšanu (2. punkta trešais ievilkums), tad šajā lietā Komisija secināja, ka “aizliegtā vienošanās

bija cinka fosfāta nozares konkurentu vairākuma kopīga iniciatīva un līdz ar to atsevišķu līderi noteikt nav iespējams” (Apstrīdētā lēmuma 319. apsvērums). Līdz ar to pretēji tam, ko šķietami gaidīja prasītāja, Komisija nepalīdēja naudas sodus atbilstoši šai normai. No tā izriet, ka prasītājas intereses ar iepriekš minēto Komisijas secinājumu aizskartas netika. Turklāt šī secinājuma pamatotība nav apstrīdama, jo no lietas materiāliem neizriet, ka viens uzņēmums būtu uzņēmies karteļa izveides iniciatīvu (skat., piemēram, Apstrīdētā lēmuma 314.–318. apsvērums).

74 No tā izriet, ka šis trešais iebildums nav pamatots.

Par ceturto iebildumu, kas balstīts uz to, ka prasītāja nepiedalījās visā aizliegtajā vienošanās

— Lietas dalībnieku argumenti

75 Prasītāja apgalvo, ka Komisija pieļāva kļūdu, neņemot vērā to, ka tā nepiedalījās aizliegtajā vienošanās pilnībā un ka prasītāju par [pilntiesīgu dalībnieci] neuzskatīja arī citi dalībnieki. Šajā sakarā tā norāda uz vairākiem faktiem. Pirmkārt, tā nepiedalījās pirmajā sanāksmē 1993. gada oktobrī. Otrkārt, vispārīgā veidā tā tikai ļoti nelabprāt sadarbojās aizliegtajā vienošanās. Tā pamatojās arī uz Komisijas atzīto faktu, ka CEFIC 1994. gada 15. jūnijā tai bija jānosūta atgādinājums par informācijas sniegšanu (Apstrīdētā lēmuma 109. apsvērums). Treškārt, Komisijas atzinumi par 1995. gada 27. marta Londonas sanāksmes paziņojumiem pierādīja, ka ne visi vienādi attiecās pret prasītāju kā pret [vienošanās] dalībnieci. Prasītāja norāda, ka viens no tās darbiniekiem 1995. gada 27. martā savā kalendārā piezīmēja, ka šajā sanāksmē bija paredzēts pieprasīt attieksmi pret prasītāju kā “pret pilntiesīgu dalībnieci ar klientu piešķiršanas [tiesībām]” (Apstrīdētā lēmuma 122. apsvērums). Pēc šīs sanāksmes prasītājas komercdirektors 1995. gada 30. marta paziņojumā

norādīja, ka pārējie dalībnieki “savas tirgus daļas samazināt nevēlējās” (Apstrīdētā lēmuma 122. apsvērums). Arī Komisija apstiprināja, ka, pēc prasītājas domām, “citi aizliegtās vienošanās dalībnieki to krāpa” (Apstrīdētā lēmuma 124. apsvērums).

76 Ceturtkārt, prasītāja norāda, ka tā nepiedalījās aizliegtajā vienošanās par *Teknos* [kā klienta] piešķiršanu. Tā apgalvo — kā norāda Komisija (Apstrīdētā lēmuma 99. apsvērums) — trīs pārējie uzņēmumi vienpusēji nolēma, ka prasītājai jāpiegādā [preču] kontainers *Teknos* tādēļ, lai izvairītos no tā, ka šai sabiedrībai rastos aizdomas par aizliegtās vienošanās pastāvēšanu. Taču šis pasūtījums nāca par ļaunu citiem darījumiem Somijā. Prasītāja uzskata, ka 1995. gada 30. marta paziņojums ir pierādījums tam, ka tā nepiedalījās vienošanās par *Teknos* [kā klienta] piešķiršanu. Prasītāja pārmet Komisijai, ka tā nav itin neko secinājusi no tā, ka *Teknos* pasūtījumu prasītāja saņēma pēc tās izstāšanās no aizliegtās vienošanās 1995. gada aprīlī (Apstrīdētā lēmuma 131. apsvērums). Tomēr vienīgā pareizā pieeja būtu secināt, ka prasītāja nepiedalījās šajā vienošanās, kas turklāt ir pierādījums arī tam, ka tā nepiedalījās aizliegtajā vienošanās pilnībā. Attiecībā uz Komisijas apgalvojumu, ka prasītāja “pati atzist”, ka guvusi labumu no tā, ka tai tika piešķirts *Teknos* uz sešiem mēnešiem, prasītāja atkārto, ka šis klients tai tika piešķirts tikai vienreiz un ne uz sešiem mēnešiem.

77 Prasītāja noraida Komisijas apgalvojumu, ka [šajā lietā] ir pierādīta tās aktīvā loma aizliegtajā vienošanās. Tā uzskata, ka šie pierādījumi, pat ja tie parāda mazliet naivu attieksmi pret kluba darījumiem, neļauj secināt par pasīvu vai aktīvu lomu. Tas, ka Komisija ieguva dokumentus prasītājas telpās, nav nesaderīgi ar tās pasīvo lomu. Faktiski tās loma būtu bijusi aktīvāka, ja šie dokumenti tai būtu nozagti vai ja tā tos iznīcinātu. Prasītāja piebilst, ka tas, ka tā ik pa laikam rezervēja sanāksmju telpas, tikai uzsver tās pasīvo līdzdalību. Attiecībā uz Komisijas mēģinājumiem radīt iespaidu, ka prasītāja nenorādīja, ka 1995. gada 9. janvārī notika sanāksme, prasītāja apgalvo, ka tā šo sanāksmi ar mērķi uzlabot attiecības ar vienu no pārējām

sabiedrībām neuzskatīja par “kluba sanākumi”. Šis apstāklis nav jāietver tās rīcības vērtējumā.

- 78 Komisijas sniegtais prasītājas pārstāvju aizliegtajā vienošanās apraksts bija nepareizs un sniedza kļūdainu priekšstatu, ka tie bija tikpat augsta līmeņa darbinieki kā pārējiem attiecīgajiem uzņēmumiem. Komisija atzina, ka pārējos uzņēmumus pārstāvēja augstākā līmeņa administrācijas darbinieki, proti, pilnvarotie pārstāvji, ģenerāldirektori vai priekšsēdētāji, un ka prasītāju pārstāvēja “administrators un starptautiskais komercdirektors” (Apstrīdētā lēmuma 71. apsvērums). Ja *R.* amats bija “administrators”, tad tas tomēr nav juridisks amata nosaukums un neatspoguļo tā ieņemamo stāvokli, pilnvaras vai atbildību, ko faktiski varēja salīdzināt ar *B.*, komercdirektora, amatu. Savukārt arī citas sabiedrības izvēlējās savas administrācijas augstākā līmeņa pārstāvjus. Pārskatīšanas sākumā prasītājas pilnvarotais pārstāvis bija *W.*
- 79 Komisija apstrīd prasītājas argumentāciju. Tā uzsver, ka prasītāja nebija spiesta piedalīties aizliegtajā vienošanās, un apstiprina, ka no Apstrīdētajā lēmumā izklāstītajiem faktiem, ko apstiprina daudzi tieši pierādījumi, kas ir iegūti prasītājas telpās, izriet, ka prasītājas lomu nevar atzīt par “pasīvu”. Tieši pretēji — pierādījumi liecina, ka tā pildīja aizliegtās vienošanās noteikumus.
- 80 Komisija uzskata, ka prasītājai klienti tika piešķirti. Iebildumu rakstā tā norāda, ka prasītāja pati ir atzinusi, ka 1997. gadā tai tika piešķirta *Teknos* uz sešiem mēnešiem.

Atbildē uz repliku Komisija atzīst, ka tā "kļūdaini atsaucās uz citu klientu piešķiršanu", bet atgādina, ka prasītāja nav apstrīdējusi secinājumu Apstrīdētāja lēmumā par *Teknos* piešķiršanu.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- 81 Pirmās instances tiesa uzskata, ka Komisija pareizi secināja, ka prasītāja piedalījās aizliegtajā vienošanās pilnībā. Faktiski — kā tas tiks pierādīts tālāk — prasītāja piedalījās visos būtiskākajos pārkāpuma aspektos.
- 82 Pirmkārt, nav strīda par prasītājas regulāru piedalīšanos aizliegtās vienošanās sanāksmēs. Komisija ir pareizi atzinusi, ka tā piedalījās piecpadsmit no sešpadsmit daudzpusējām sanāksmēm, kuras tika noturētas aizliegtās vienošanās [pastāvēšanas] laikā (Apstrīdētā lēmuma 102., 107., 112., 116., 120., 132., 133., 137., 151., 157., 168. un 181. apsvērumi). Turklāt prasītāja pat organizēja dažas no šīm sanāksmēm (Apstrīdētā lēmuma 120., 136. un 160. apsvērumi). Tās apgalvojums, ka tā nepiedalījās 1993. gada oktobra sanāksmē, nav atbilstīgs, jo Komisija secināja, ka aizliegtā vienošanās tika noslēgta tikai 1994. gada 24. martā.
- 83 Prasītājas arguments, ka to pārstāvēja ne tik augsta līmeņa amatpersonas kā citiem attiecīgajiem uzņēmumiem nepierāda, ka tā nepiedalījās aizliegtajā vienošanās pilnībā. Pretēji prasītājas teiktajam Komisija neapgalvoja, ka citus uzņēmumus pārstāvēja augstākā līmeņa administrācijas amatpersonas. Tā vienkārši norādīja uzņēmumu parastos pārstāvjus aizliegtās vienošanās sanāksmēs. Turklāt prasītājas

pārstāvja līmenis, pat ja tas bija tikai komercdirektors, bija pietiekoši augsts, lai pierādītu prasītājas pilnu dalību šajās sanāksmēs.

84 Otrkārt, prasītāja neapstrīd, ka tā aizliegtajā vienošanās par kvotām piedalījās pilnībā (*Union Pigments* paziņojuma 51.–53. punkts). Jāpiebilst, ka 1995. gada 30. marta iekšējais paziņojums parādīja, ka prasītāja pati lūdza savas tirgus daļas palielināšanu (Apstrīdētā lēmuma 122. apsvērums). Kā paredz vienošanās, prasītāja sniedza datus par saviem pārdošanas apjomiem *CEFIC* un pēc tam tās tiesību pārņēmējam *Verband des Mineralfarbenindustrie eV* (*Union Pigments* paziņojuma 51.–53. punkts; Apstrīdētā lēmuma 109., 110., 130., 134., 144., 153. un 184. apsvērums). Savukārt prasītāja ieguva informāciju par pārējo karteļa dalībnieku pārdošanas apjomiem, kas ietekmēja tās rīcību aizliegtās vienošanās ietvaros un arī tirgū (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedumu lietā T-220/00 *Cheil Jedang/Komisija, Recueil*, II-2473. lpp., 207. punkts). Tas, ka *CEFIC* bija jānosūta atgādinājums prasītājai, lai tā sniedz informāciju (Apstrīdētā lēmuma 109. punkts), nav pietiekams pierādījums tam, ka prasītāja tikai ļoti nelabprāt sadarbojās aizliegtajā vienošanās.

85 Treškārt, prasītāja savā paziņojumā neapstrīd, ka tā piedalījās aptuveno cenu noteikšanā (skat. *Union Pigments* paziņojuma 49., 60. un 73. punktu). Tā savā 1995. gada 30. marta paziņojumā pat atzina, ka, pateicoties šai aizliegtajai vienošanās, tā noteica lielākas cenas (Apstrīdētā lēmuma 125. apsvērums; skat. arī *Union Pigments* paziņojuma 49. un 73. punktu).

86 Ceturtkārt, Komisija varēja secināt, ka prasītāja piedalījās klientu piešķiršanā. Tā apstrīd tikai savu dalību vienošanās par *Teknos* piešķiršanu un nevis savu dalību citos piešķiršanas gadījumos, uz kuriem attiecas Apstrīdētais lēmums. Attiecībā uz

Teknos — pastāv iespēja, ka šī klienta piešķiršana notika pirms 1995. gada marta bez prasītājas piedalīšanās (Apstrīdētā lēmuma 122.–124. apsvērums). Taču prasītāja piekrit, ka tā piegādāja vienu [preču] konteineru *Teknos* (*Union Pigments* paziņojuma 69. punkts). Tās paskaidrojums, ka šī piegāde tika veikta tikai tadē, lai *Teknos* nerastos aizdomas par vienošanās pastāvēšanu, nav pieņemams. Turklāt *Teknos* uzskata, ka tai noteiktās cenas bija ar vienošanos noteiktās cenas un tika nolemts, ka tikai tas ražotājs, kuram “bija kārta”, varēja noteikt zemāku cenu nekā vienošanās cena (Apstrīdētā lēmuma 96. apsvērums). Prasītāja savā paziņojumā par 1997. gada 4. februāra sanākumi, acīmredzot, piekrita noteikt mazākas cenas nekā *SNCZ*, jo *Teknos* [kā klients] tai tika piešķirts uz sešiem mēnešiem (Apstrīdētā lēmuma 138. un 139. apsvērums). Tas arī pierāda prasītājas līdzdalību vienošanās par *Teknos* piešķiršanu. Turklāt šī sabiedrība bija viena no galvenajām prasītājas klientēm (Apstrīdētā lēmuma 97. un 270. apsvērums) un pēc *Trident* uzskatiem prasītāja bija gatava sākt cenu karu, lai tikai saglabātu šo klientu (Apstrīdētā lēmuma 97. apsvērums). Pirmās instances tiesa uzskata, ka nav pierādīts tas, ka prasītāja nepiedalījās šī klienta piešķiršanā, vismaz pēc tam, kad tā uzzināja par šādu piešķiršanu.

- 87 Jebkurā gadījumā, pat ja prasītāja nebūtu piedalījusies vienošanās par *Teknos* piešķiršanu, Komisijai bija tiesības nolemt, ka tā ir atbildīga par klientu piešķiršanu. Šajā sakarā jāatgādina, ka uzņēmums, kas ar savu rīcību ir piedalījies daudzpusīgā konkurences tiesību pārkāpumā atbilstoši EKL 81. panta 1. punktā sniegtajai aizliegtās vienošanās vai saskaņotās darbības, kas ir vērstas pret konkurenci, definīcijai un ar kura palīdzību tika izdarīts pārkāpums kopumā, var arī būt atbildīgs par citu uzņēmumu rīcību šī paša pārkāpuma ietvaros par to laikposmu, kad tas piedalījās pārkāpumā, ja tiek konstatēts, ka minētais uzņēmums zināja par citu uzņēmumu prettiesisko rīcību vai ka tas varēja to loģiski paredzēt un ka tas bija gatavs riskēt (šī sprieduma 39. punktā minētais spriedums lietā *Komisija/Anic Participazioni*, 203. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-23/99 LR AF 1998/Komisija, *Recueil*, II-1705. lpp., 158. punkts).

- 88 Visbeidzot, Komisijai bija tiesības secināt, ka “aizliegtās vienošanās iekšienē [nepastāvēja] cita aizliegtā vienošanās”, uz ko prasītāja atsaucas (Apstrīdētā lēmuma 122.–125. apsvērumi). Prasītāja pietiekami nepierādīja šāda norobežotā loka pastāvēšanu. Jebkurā gadījumā tas neiespaido to, ka prasītāja pilnībā piedalījās visā Apstrīdētajā lēmumā minētajā pārkāpumā.
- 89 No visa iepriekš minētā izriet, ka ceturtais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

Par piekto iebildumu, kas balstīts uz to, ka prasītāja uzreiz izbeidza pārkāpumu

— Lietas dalībnieku argumenti

- 90 Prasītāja uzskata, ka Komisija nav pienācīgi ņēmusi vērā to, ka pēc veiktajām pārbaudēm sabiedrībā tā uzreiz izbeidza pārkāpumu. Tā nolēma pilnībā sadarboties ar Komisiju tās pārbaudēs un [joprojām] ir gatava sadarboties. Pēc minētajām pārbaudēm prasītāja bez paskaidrojumiem atcēla sanākumi, kas bija paredzēta Amsterdamā, un skaidri norādīja *Heubach*, ka tā nesniegs vairs nekādus statistikas datus. 1998. gada 15. jūlijā prasītāja nosūtīja faksu aizliegtās vienošanās dalībniekiem, paziņojot par savu izstāšanos no vienošanās. Prasītāja atteicās pieņemt ielūgumu pievienoties jaunajai savienībai — Eiropas cinka ražotāju apvienībai (*Association of European Manufacturers of Zinc Phosphates*, turpmāk tekstā — “EMZP”) — un darīja zināmu Komisijai par tās izveidošanu. Faktiski prasītājas rīcība attiecībā uz EMZP parādīja, ka tā uzreiz veica pasākumus, kurus Komisija vēlāk izmantoja iebildumu paziņojumā. Prasītājas rīcības dēļ pret to bija jāattiecas citādi. Tomēr Komisija pienācīgi neņēma vērā šos apstākļus. Prasītāja Komisijai it īpaši pārmet, ka tā prasītāju skaidri nenošķīra no citiem attiecīgiem uzņēmumiem jautājumā par EMZP. Komisija sniedza kļūdainu priekšstatu par prasītāju, apgalvojot, ka šī apvienība saņēma informāciju no “aizliegtās vienošanās dalībnie-

kiem" (Apstrīdētā lēmuma 254. apsvērumš), skaidri neprecizējot, ka prasītāja [šajā vienošanās] nepiedalījās.

- 91 Komisija atgādina, ka tā nesamazināja naudas sodu, jo prasītāja izbeidza pārkāpumu pēc tās pirmās iejaukšanās (ši sprieduma 87. punktā minētā sprieduma lietā *LR AF 1998/Komisija 324. punkts*), un ka viena atbildību mīkstinošā apstākļa ņemšana vērā šajā gadījumā nekādi neietekmē naudas soda galīgo apmēru.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- 92 Jānorāda, ka Pamatnostādņu 3. punkta trešais ievilkums paredz attiecīgās pamatsummas samazinājumu gadījumā, ja "pārkāpumi ir izbeigti pēc Komisijas pirmās iejaukšanās (pārbaudēm)". Tomēr Komisijai pārkāpuma izbeigšana vispār nav jāuzskata par atbildību mīkstinošu apstākli. Uzņēmuma reakciju uz pārbaudes uzsākšanu par sabiedrības darījumiem var izvērtēt, tikai ņemot vērā īpašo situāciju šajā lietā (ši sprieduma 87. punktā minētā sprieduma lietā *LR AF 1998/Komisija 324. punkts*).
- 93 Šajā lietā Komisija 1998. gada 13. un 14. maijā veica pārbaudes dažādos uzņēmumos un no 1998. gada 13. līdz 15. maijam EBTA Uzraudzības iestāde veica pārbaudi prasītājas [uzņēmumā]. Apstrīdētā lēmuma 1. apsvērumā Komisija secināja, ka aizliegtā vienošanās ilga no 1994. gada 24. marta līdz 1998. gada 13. maijam. No tā izriet, ka tika ņemts vērā tas, ka sabiedrība izbeidza pārkāpumu pirmajā Komisijas iejaukšanās dienā.

- 94 Jebkurā gadījumā prasītāja nav pierādījusi, ka tā izbeidza savu dalību aizliegtajā vienošanās Komisijas [iejaukšanās] dienā. Citiem dalībniekiem par savu izstāšanos tā paziņoja tikai 1998. gada 15. jūlijā (skat. šī sprieduma 90. punktu).
- 95 Attiecībā uz prasītājas argumentu, kas balstīts uz to, ka tā pilnībā sadarbojās ar Komisiju pēc tās pārbaužu uzsākšanas, ir jāpiezīmē, ka tā sazinājās ar Komisiju tikai 1998. gada 17. jūlijā (Apstrīdētā lēmuma 57. apsvērums). Turklāt tā saņēma maksimālo [naudas soda] samazinājumu atbilstoši Paziņojuma par sadarbību D punktam, proti, 50 %.
- 96 Attiecībā uz *EMZP* ir jāprecizē, ka šī organizācija tika izveidota 1998. gada 31. jūlijā un ka tādēļ Apstrīdētais lēmums uz to neattiecas (Apstrīdētā lēmuma 42. apsvērums). Līdz ar to prasītājas nepievienšanās šai apvienībai šajā lietā nav atbilstīga.
- 97 No tā izriet, ka piektais iebildums un līdz ar to pirmais pamats kopumā ir noraidāms kā nepamatots.

2. Par otro pamatu, kas balstīts uz kļūdainu naudas soda apmēra aprēķinu un vispārējo principu pārkāpumu

- 98 Prasītāja uzskata, ka, tā kā Komisija balstīja Apstrīdēto lēmumu uz kļūdainu faktisko apstākļu un pierādījumu vērtējumu, tad šis lēmums ir kļūdainš arī attiecībā uz naudas soda pamatsummu un ar to nav ievērots Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts, lēmumu pieņemšanas praksē atzītie principi, Pamatnostādnes un Paziņojums par

sadarbību. Šis pamats sastāv no sešām daļām, kas attiecas uz šādiem Apstrīdētā lēmuma aspektiem:

- pārkāpuma smagums un atšķirīga attieksme;
- pārkāpuma ilgums;
- atbildību pastiprinošo apstākļu kļūdainis vērtējums un atbildību mīkstinošo apstākļu neņemšana vērā;
- Paziņojuma par sadarbību kļūdaina piemērošana;
- vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu pārkāpums;
- nepieciešamības palielināt preventīvo ietekmi neesamība un nespēja nomaksāt naudas sodu.

Par pirmo daļu, kas balstīta uz pārkāpuma smagumu un atšķirīgu attieksmi

Lietas dalībnieku argumenti

- ⁹⁹ Prasītāja uzskata, ka Komisija nevarēja tās izdarīto pārkāpumu kvalificēt kā "ļoti smagu" (Apstrīdētā lēmuma 300. apsvērums). Tā uzskata, ka šo pārkāpumu bija jāuzskata par "vidēji smagu" un ka tā ir pelnījusi atšķirīgu attieksmi, ja Komisija būtu pienācīgi ņēmusi vērā šīs lietas apstākļus, it īpaši to, ka prasītāja nebija nedz

aizliegtās vienošanās, nedz norobežotā loka iniciatore, ka tā nepiedalījās aizliegtajā vienošanās pilnībā, ka tā izstājās no [aizliegtās vienošanās] uz pieciem līdz sešiem mēnešiem un tam bija negatīva ietekme uz aizliegto vienošanos, un ka tās loma bija tikai pasīva, bet citi dalībnieki bija aizliegtās vienošanās dzinējspēks. Turklāt tai pārmestā pārkāpuma reālās sekas bija nenozīmīgas, jo lielu tās produkcijas daļu iegādājās *BASF* vai pārdeva tās izplatītāji. Faktiski tās noteiktā cena vienmēr bija zem “ieteicamās [cenas] līmeņa”.

- 100 Tālāk prasītāja norāda, ka Komisija, citādāk attiecoties pret sabiedrībām, nav ņēmusi vērā to relatīvo nozīmīgumu. Tā kā pastāv samērā liela atšķirība starp sabiedrību lielumu, ko parāda to apgrozījums un darbinieku skaits, un ņemot vērā prasītājas faktiskās iespējas radīt kaitējumu, tās naudas soda pamatsummai bija jābūt ievērojami mazākai par citu uzņēmumu summām. Jāpiebilst, ka Komisija varēja ņemt vērā to, ka pārējie uzņēmumi savā starpā sadarbojās, it īpaši *Heubach*, *SNCZ* un *Trident*, iepretim tik mazam uzņēmumam kā prasītāja. Tā uzsver, ka tās ietekme bija atšķirīga no pārējo attiecīgo uzņēmumu ietekmes un tai bija ievērojami mazāka tirgus daļa, kas bija Komisijas uzliktā naudas soda aprēķina pamatā (šajā sakarā skat. šī sprieduma 53. punktu).

- 101 Ņemot vērā iepriekš teikto, prasītāja apgalvo, ka Komisija tai noteica pārāk lielu naudas soda pamatsummu.

- 102 Komisija uzskata, ka prasītāja jauc jautājumu par pārkāpuma smagumu ar jautājumu par pašas piedalīšanos pārkāpumā. Attiecībā uz apgalvojumiem par atšķirīgu

attieksmi tā atgādina, ka tā sadalīja sabiedrības divās kategorijās, ietverot prasītāju pirmajā kategorijā kopā ar trim citiem uzņēmumiem. Tā kā prasītājas tirgus daļa, ko tā pati novērtē kā apmēram 30 %, noteikti bija vislielākā, Komisija uzskata, ka nebija iemesla pret prasītāju attiekties īpašā veidā. Atbildē uz repliku Komisija piebilst, ka prasītāja neiesniedza nekādus pierādījumus tam, ka tā nav ietverama starp galvenajiem cinka fosfāta ražotājiem EEZ un ka tā ir nepareizi ietverta vienā kategorijā ar tiem.

Pirmās instances tiesas vērtējums

¹⁰³ Atbilstoši Pamatnostādņu 1.A punktam Komisija ir skaidri apņēmusies, vērtējot pārkāpuma smagumu, bez pārkāpuma veida un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus plašuma ņemt vērā arī pārkāpuma ietekmi uz tirgu, ja to ir iespējams noteikt. Šajā lietā visi kritēriji ir minēti Apstrīdētā lēmuma 300. apsvērumā.

¹⁰⁴ No šī lēmuma un no Pamatnostādnēm, kuru principi ir piemēroti šajā lietā, izriet, ka, ja pārkāpuma smagums sākotnēji tiek novērtēts, balstoties uz paša pārkāpuma sastāvdaļām, piemēram, tā ietekmi tirgū, pēc tam tas tiek precizēts, ņemot vērā attiecīgā uzņēmuma apstākļus, kas liek Komisijai līdzās uzņēmuma lielumam un iespējām ņemt vērā ne tikai iespējamās atbildību pastiprinošos apstākļus, bet — attiecīgā gadījumā — arī atbildību mīkstinošos apstākļus (skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 30. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-191/98 un no T-212/98 līdz T-214/98 *Atlantic Container Line* u.c./Komisija, *Recueil*, II-3275. lpp., 1530. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 105 Prasītājas izvirzītie argumenti šīs pirmās daļas ietvaros attiecas vairāk uz tās dalību pārkāpumā nekā uz pašu pārkāpumu. Pirmās instances tiesa uzskata, ka argumenti, kas ir balstīti uz to, ka prasītāja nebija aizliegtās vienošanās iniciatore, nedz arī “norobežotā loka” iniciatore, ka tā nepiedalījās aizliegtajā vienošanās pilnībā un ka tās loma bija tikai pasīva, ir jāizvērtē, izskatot jautājumu par atbildību pastiprinošiem un mīkstinošiem apstākļiem (skat. šī sprieduma 118.–133. punktu). Attiecībā uz prasītājas izstāšanos no aizliegtās vienošanās — tās izvērtējums ir ietverts jautājumā par pārkāpuma ilgumu, kurš tiks aplūkots šī sprieduma 111.–114. punktā.
- 106 Attiecībā uz prasītājas argumentu, ka tās pārkāpuma reālās sekas bija nenozīmīgas, ir tikai jāsaka, ka vērā ņemamās sekas ir nevis sekas, kas radušās no faktiskās rīcības, ko izdarījis uzņēmums, bet gan sekas, kas radušās visa tā pārkāpuma rezultātā, kurā uzņēmums piedalījies (šī sprieduma 39. punktā minētā sprieduma lietā *Komisija/ Anic Participazioni* 152. punkts un Pirmās instances tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedums lietā *T-224/00 Archer Daniels Midland un Archer Daniels Midland Ingredients/Komisija, Recueil, II-2597*. lpp., 160. punkts).
- 107 Iebildums, ka Komisija savā atšķirīgajā attieksmē nav ņēmusi vērā attiecīgo uzņēmumu relatīvo nozīmi, nedz arī prasītājas faktiskās iespējas kaitēt [konkurenci], ir jāizskata kopā ar iebildumu, kas balstīts uz vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu pārkāpumu (skat. šī sprieduma 148.–165. punktu).
- 108 Visbeidzot, Pirmās instances tiesa jau noraidīja pārējos prasītājas izvirzītos argumentus pirmā pamata otrās daļas ietvaros, proti, to, ka pastāvēja norobežotais loks (skat. šī sprieduma 88. punktu) un ka tai nebija lielas ietekmes tirgū (skat. šī sprieduma no 58.–62. punktu).

Par otro daļu, kas attiecas uz pārkāpuma ilgumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 109 Prasītāja norāda, ka, pirmkārt, Komisija nepareizi secināja, ka prasītāja piedalījās pārkāpumā tikpat ilgi kā pārējie dalībnieki, proti, četrus gadus un vienu mēnesi, un, otrkārt, tā nepareizi par 40 % palielināja naudas soda sākumsummu, kas tika noteikts atbilstoši pārkāpuma smagumam. Komisija neņēma vērā to, ka prasītāja izstājās no aizliegtās vienošanās uz pieciem līdz sešiem mēnešiem. Līdz ar to tā neievēroja vienlīdzīgas attieksmes principu, kā arī savu lēmumu praksi un nepareizi piemēroja Pamatnostādnes. Prasītāja uzskata, ka [naudas soda] sākumsummas palielināšanai bija jābūt zemākai par 40 %.
- 110 Komisija norāda uz tiem argumentiem, kas jau ir norādīti atbildē uz pirmā pamata pirmo daļu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 111 Kā ir norādīts šī sprieduma 36.–44. punktā, Komisijai bija tiesības secināt, ka prasītāja no 1994. gada 24. marta līdz 1998. gada 13. maijam nepārtraukti piedalījās pārkāpumā. Līdz ar to otrā pamata otrā daļa nav pieņemama.

- 112 Jebkurā gadījumā, pat ja prasītājas argumenti būtu pamatoti, galīgais naudas soda apmērs netiks grozīts. Komisija vienmēr varēs secināt, ka prasītāja veica vidēja ilguma pārkāpumu, proti, no 1994. gada 24. marta līdz 1995. gada martam un tad no 1995. gada augusta līdz 1998. gada 13. maijam. Atbilstošs [naudas soda] palielinājums par tik ilgu pārkāpumu ir 35 %. Taču, ņemot vērā aprēķinu, kas ir jāpiemēro saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību, kā arī maksimālo 10 % robežu no attiecīgā uzņēmuma īstenotā apgrozījuma finanšu gadā pirms [pārkāpuma], [naudas soda] palielinājums aptuveni 35 %, nevis 40 % apmērā nemaina galīgo prasītājam uzlikto naudas soda summu.
- 113 Visbeidzot, attiecībā uz prasītājas tiesas sēdes laikā izvirzīto argumentu, ka Komisija nebija tiesīga naudas sodus palielināt par 10 % gadā, ir jāatzīst, ka tas netika izvirzīts pieteikumā par lietas ierosināšanu un ka tas ir jauns pamats un tādēļ nav pieņemams saskaņā ar Pirmās instances tiesas reglamenta 48. panta 2. punktu.
- 114 Šo dažādo iemeslu dēļ otrā pamata otrā daļa ir noraidāma.

Par trešo daļu, kas attiecas uz atbildību pastiprinošo apstākļu kļūdainu vērtējumu un atbildību mīkstinošo apstākļu neņemšanu vērā

Lietas dalībnieku argumenti

- 115 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisijas rīcība, ņemot vērā atbildību pastiprinošus apstākļus attiecībā uz prasītāju un ietverot to starp dalībniekiem, kuri pēc “kopīgas

iniciatīvas” izveidoja karteli, nav pamatota. Tā piebilst, ka Komisija nav pietiekami ņēmusi vērā to, ka aizliegto vienošanos noslēdza citi uzņēmumi un tie izveidoja “norobežoto loku”, bet prasītāja pievienojās aizliegtajai vienošanās vēlāk un tā nekad nepiedalījās aizliegtajā vienošanās pilnībā. Neattiecoties pret prasītāju labvēlīgāk šo iemeslu dēļ, Komisija nav ievērojusi Pamatnostādnes.

- 116 Otrkārt, prasītāja norāda, ka, ņemot vērā to, ka šajā lietā neviens atbildību mikštinošs apstākļis nebija jāievēro, Komisija pieļāva kļūdu un neievēroja savu lēmumu praksi un Pamatnostādnes. Norādot uz saviem turpmāk izklāstītajiem argumentiem, tā apstiprina, ka Komisija nav ņēmusi vērā to, ka prasītāja tika uzaicināta pievienoties jau pastāvošai aizliegtajai vienošanās, ka tā nekad nav bijusi viena no “norobežotā loka” [dalībniecēm] un ka tai nekad nav piešķirts neviens klients, izņemot vienu gadījumu — lai aizsargātu pārējos aizliegtās vienošanās dalībniekus. Komisija nav ņēmusi vērā arī to, ka faktiski apstrīdētās vienošanās prasītāja pildīja tikai daļēji, kā to pierādīja arī tās izstāšanās no aizliegtās vienošanās, [tās noteiktās] zemākas cenas par faktiski praktizētajām cenām ziemeļvalstu tirgū un tas (kā atzinusi Komisija Apstrīdētā lēmuma 118. apsvērumā), ka sanāksmju laikā tai bieži bija domstarpības ar citām dalībniecēm, it īpaši ar *Britannia* jautājumā par tirdzniecību Apvienotajā Karalistē un cenu karu. Jāpiebilst, ka prasītāja uzskata, ka Komisija nav ņēmusi vērā to, ka zināmā mērā tā bija spiesta pievienoties aizliegtajai vienošanās, jo, no vienas puses, daži tās dalībnieki bija prasītājas svarīgi klienti un, no otras puses, tā varēja zaudēt savu svarīgāko klientu un izplatītāju kontinentā, proti, *BASF*.

- 117 Komisija uzskata, pirmkārt, ka pietiek norādīt, ka Apstrīdētajā lēmumā nav ņemti vērā prasītājas atbildību pastiprinošie apstākļi. Otrkārt, tā uzskata, ka prasītājas argumenti par iespējamiem atbildību mikštinošiem apstākļiem ir jānoraida.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 118 Kā izriet arī no judikatūras, ja pārkāpumu ir izdarījuši vairāki uzņēmumi, tad jāpārbauda katra šī uzņēmuma pārkāpuma smagums (ši sprieduma 35. punktā minētā sprieduma lietā *Suiker Unie* u.c./Komisiju 623. punkts un šī sprieduma 39. punktā minētā sprieduma Komisija/*Anic Partecipazioni* 150. punkts), lai noteiktu, vai pastāv šo sabiedrību atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi.
- 119 Šis secinājums ir loģiskas sekas sodu un sankciju individuālas piemērošanas principam, kas paredz, ka uzņēmumu var sodīt tikai par tā pārkāpumiem; tas ir visos administratīvos procesos piemērojams princips ar mērķi uzlikt sankcijas atbilstoši Kopienų konkurences noteikumiem (Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedums apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, *Recueil*, II-3757. lpp., 63. punkts).
- 120 Pamatnostādņu 2. un 3. punkts paredz naudas soda pamatsummas grozīšanu noteiktos atbildību pastiprinošos un mīkstinošos apstākļos, kas katram uzņēmumam ir atšķirīgi.
- 121 Vispirms attiecībā uz prasītājas argumentu, ka Komisija ņēma vērā prasītājas atbildību pastiprinošo apstākli un ietvēra prasītāju to dalībnieku starpā, kas ierosināja aizliegtās vienošanās noslēgšanu, ir jānorāda, kas faktiskie apstākļi to nepamato. Komisija faktiski nav ņēmusi vērā nevienu prasītājas atbildību

pastipriņošu apstākli (Apstrīdētā lēmuma 314.–319. apsvērumš). Jebkurā gadījumā, ja Komisija secinātu, ka pastāv pārējo attiecīgo uzņēmumu atbildību pastipriņoši apstākļi, jo tie bija pārkāpuma līderi vai iniciatori, tas nekādi negrozītu prasītāji uzliktā naudas soda apmēru.

- 122 Šo pašu iemeslu dēļ prasītājas arguments, ka Komisija varēja atzīt atbildību pastipriņoša apstākļa esamību, jo pārējie uzņēmumi izveidoja šo norobežoto loku, nav pieņemams (skat. šī sprieduma 88. punktu).
- 123 Otrkārt, ir jānoraida arī lūgums grozīt naudas soda apmēru atbildību mīkstinošu apstākļu dēļ.
- 124 Kā pirmo prasītāja izvirza to, ka tā tika uzaicināta pievienoties jau pastāvošai aizliegtajai vienošanās, ka tā neietilpa norobežotajā lokā un ka tai nekad netika piešķirti klienti. Kā tas ir iepriekš norādīts 71. punktā, Komisija pareizi secināja, ka aizliegtā vienošanās nepastāvēja pirms 1994. gada 24. marta. Jāpiebilst, ka lietas materiālos nav pierādījumu par to, ka norobežotais loks, uz ko atsaucas prasītāja, pastāvēja (šajā sakarā skat. šī sprieduma 88. punktu). Visbeidzot, Komisija pareizi secināja, ka prasītāja piedalījās klientu, to skaitā *Teknos* piešķiršanā (skat. šī sprieduma 86. punktu).
- 125 Turklāt Pirmās instances tiesa uzskata, ka principā pārkāpuma dalībnieks nevar izvirzīt atbildību mīkstinošu apstākli, kas balstīts uz citu šī pārkāpuma dalībnieku rīcību. Šajā lietā tas, ka citi aizliegtās vienošanās dalībnieki tajā iesaistījās agrāk vai vairāk, attiecīgajā gadījumā varētu būt atbildību pastipriņošs apstāklis, kas jāņem vērā attiecībā uz šīm sabiedrībām, bet tas nav prasītājas atbildību mīkstinošs apstāklis.

126 Attiecībā uz prasītājas argumentu, ka tai bija tikai pasīva loma aizliegtajā vienošanās, ir jānorāda, ka uzņēmuma “vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja loma” pārkāpuma izdarīšanā — ja tā ir pierādīta — faktiski ir atbildību mīkstinošs apstāklis saskaņā ar Pamatnostādņu 3. panta pirmo ievilkumu. Šī pasīva loma nozīmē, ka attiecīgajam uzņēmumam ir “nenozīmīga loma”, proti, tas aktīvi nepiedalās pret konkurenci vērstas vienošanās vai vienošanos izstrādē. No judikatūras izriet, ka starp pierādījumiem, kas norāda uz sabiedrības pasīvo lomu aizliegtajā vienošanās, varētu ņemt vērā arī to, ka sabiedrības piedalīšanās sanāksmēs ir bijusi ne tik viengabalaina kā aizliegtās vienošanās parasto dalībnieku piedalīšanās, tāpat kā tās vēlāka iestāšanās tirgū, kas ir pārkāpuma priekšmets, neatkarīgi no tās piedalīšanās ilguma vai no tā, vai pastāv skaidri paziņojumi par trešo uzņēmumu pārstāvju piedalīšanos pārkāpumā (skat. šī sprieduma 84. punktā minēto spriedumu lietā *Cheil Jedang/Komisija*, 167. un 168. punkts un tajos minētā judikatūra, un Pirmās instances tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-236/01, T-239/01, no T-244/01 līdz T-246/01, T-251/01 un T-252/01 *Tokai Carbon u.c./Komisija*, Krājums, II-1181. lpp., 331. punkts). Taču — kā tas jau ir atzīts šī sprieduma 82.–87. punktā — prasītāja nepierādīja, ka šajā lietā tai bija šāda “nenozīmīga loma”.

127 Otrkārt, prasītāja uzskata, ka tās naudas sods bija jāsamazina, jo tā “apstrīdētās vienošanās pildīja tikai nepilnīgi”. Šķiet, ka tā pārmet Komisijai, ka Komisija nav ņēmusi vērā atbildību mīkstinājošo apstākli, kas balstīts uz pretlikumīgo vienošanos faktisko neizpildi atbilstoši Pamatnostādņu 3. punkta otrajam ievilkumam.

128 Šajā nolūkā ir svarīgi pārbaudīt, vai ar prasītājas izvirzītajiem apstākļiem var pierādīt, ka tajā laikposmā, kad prasītāja piedalījās pretlikumīgās vienošanās, tā faktiski tās nepiemēroja, darbojoties tirgū konkurencei labvēlīgā veidā (šajā sakarā skat. šī sprieduma 106. punktā minētā sprieduma lietā *Archer Daniels Midland un Archer Daniels Midland Ingredients/Komisija* 268. punktu un tajā minēto judikatūru).

- 129 Tā kā prasītāja piedalījās aizliegtajā vienošanās pilnībā (skat. šī sprieduma 81.–87. punktu), Pirmās instances tiesa uzskata, ka tā tirgū nerīkojas konkurencei labvēlīgā veidā šī sprieduma 128. punktā minētās judikatūras nozīmē. Šajā sakarā ir jāuzsver, ka prasītāja atzīst, ka 1995. gada augustā tā savu šķietamo izstāšanos [no aizliegtās vienošanās] izbeidza, lai gūtu labumu no pārkāpuma (*Union Pigments* paziņojuma 67. punkts). Līdz ar to tā acīmredzami atteicās no iespējas rīkoties tirgū konkurencei labvēlīgā veidā un izvēlējās aizliegtās vienošanās priekšrocības.
- 130 Attiecībā uz prasītājas argumentu, ka tā pārdeva preces par zemāku cenu nekā noteiktā cena, ir jāpiezīmē — tas, ka uzņēmums, kurš sadarbojas ar saviem konkurentiem jautājumos par noteiktām cenām, nerīkojas tirgū tādā veidā, kā tas ir vienojies ar saviem konkurentiem, ne vienmēr ir jāņem vērā kā atbildību mīkstinošs apstāklis. Faktiski varbūt uzņēmums, kurš, neskatoties uz sadarbību ar saviem konkurentiem, piekopj atšķirīgu politiku no tās, par kuru ir panākta vienošanās, vienkārši var mēģināt izmantot aizliegto vienošanos savā labā (šajā sakarā skat. šī sprieduma 41. punktā minētā sprieduma lietā *Cascades*/Komisija 230. punktu).
- 131 Attiecībā uz prasītājas argumentu, ka, neskatoties uz aizliegto vienošanos, tā konkurēja ar *Britannia*, jānorāda, ka nav strīda par to, ka šie uzņēmumi 1994. gadā mēģināja piesavināties citu sabiedrību klientus un ka 1995. gada 9. janvārī *James Brown* organizēja sanāksmi ar *Britannia* un prasītāju, lai mēģinātu šo situāciju uzlabot (Apstrīdētā lēmuma 117. apsvērums). Šķiet, ka puses nevarēja panākt vienošanos, lai atrisinātu šo grūto situāciju. Protams, ka šis konflikts parādīja noteikta konkurences līmeņa pastāvēšanu starp minētajām sabiedrībām. Tomēr Komisija Apstrīdētajā lēmumā neapstiprināja, ka aizliegtā vienošanās kavētu jebkādu konkurenci tirgū. Turklāt prasītāja neiesniedza pierādījumus tam, ka tās konflikts ar *Britannia* turpinājies visa pārkāpuma laikā.

- 132 Jebkurā gadījumā ir skaidrs, ka prasītāja piedalījās 1995. gada 9. janvāra sanāksmē, jo tā uzskatīja, ka konkurence to ietekmē, un tādēļ tā vēlējās noslēgt jaunu vienošanos.
- 133 Treškārt, prasītāja uzskata, ka Komisijai bija jāņem vērā tas, ka tā bija spiesta pievienoties aizliegtajai vienošanās. Kā to jau atzina Pirmās instances tiesa, šis arguments ir jānoraida (skat. šī sprieduma 63. punktu).
- 134 No tā izriet, ka otrā pamata trešā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

Par ceturto daļu, kas attiecas uz Paziņojuma par sadarbību nepareizu piemērošanu

Lietas dalībnieku argumenti

- 135 Prasītāja uzskata, ka 50 % samazinājums, ko Komisija tai piešķīra atbilstoši Paziņojumam par sadarbību, nav pietiekošs. Tā norāda, ka Komisijas jaunais paziņojums par naudas soda neuzlikšanu vai tā apmēra samazināšanu lietās par aizliegtajām vienošanās (OV 2002, C 45, 3. lpp., turpmāk tekstā — “Jaunais paziņojums”) atšķiras no Paziņojuma par sadarbību ar to, ka Jaunais paziņojums prasa, lai uzņēmums iesniedz “noteicošus” pierādījumus un tas neparedz pilnīgu to uzņēmumu, kas ir nelikumīgo darījumu iniciatori vai ar noteicošu lomu tajos, atbrīvošanu no naudas soda. Prasītāja apgalvo, ka, lai gan Apstrīdētajā lēmumā ir sniegts priekšstats, ka aizliegtā vienošanās bija kopīgas iniciatīvas rezultāts, Komisija tagad atzīst, ka tā nekad nav uzskatījusi, ka prasītāja bija aizliegtās vienošanās

iniciatorē vai ka tai būtu bijusi noteicoša loma šajā vienošanās. Turklāt prasītāja apgalvo, ka tā iesniedza Komisijai informāciju, kas tai ļāva uzzināt par citu sabiedrību nodomu pēc pārbaužu uzsākšanas izveidot *EMZP*. Prasītāja norāda, ka Komisijas 1998. gada 21. oktobra Lēmumā 1999/60/EK par EK līguma 85. panta piemērošanas procedūru (IV/35.691/E-4 — Siltumizolācijas caurules) (OV 1999, L 24, 1. lpp) *Løgstør* — viens no uzņēmumiem, kam tika piešķirts samazinājums — brīdināja Komisiju par to, ka karteļa dalībnieki nolēma turpināt tā darījumus pēc pārbaudēm. Prasītāja piebilst, ka tā Komisijai sniedza mutiskus paskaidrojumus un sanāksmju sarakstus. Visbeidzot, prasītāja apstrīd, ka tā būtu apgalvojusi, ka pārbaude aizliegtās vienošanās dalībnieku telpās nedeva pietiekošu pamatu procedūras uzsākšanai.

- 136 Komisija apgalvo, ka prasītājas norādītā atšķirība starp Paziņojumu par sadarbību un Jauno paziņojumu nav atbilstīga, jo tā nekad nav apgalvojusi, ka prasītāja būtu aizliegtās vienošanās iniciatore vai ka tai būtu bijusi noteicoša loma vienošanās. Prasītājas arguments, ka šajā lietā Komisija nepareizi piemēroja Paziņojumu par sadarbību, nav pamatots.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 137 Sākumā ir svarīgi norādīt — kā tas ir atzīts arī Apstrīdētā lēmuma 351.–353. apsvērumā —, ka neviens no attiecīgajiem uzņēmumiem neizpildīja Paziņojuma par sadarbību B vai C punkta nosacījumus. Uzņēmumu rīcība tādējādi jāizvērtē atbilstoši minētā paziņojuma D punktam, kura nosaukums ir “Būtisks naudas soda apmēra samazinājums”.

138 Atbilstoši D punkta 1. daļai, “ja uzņēmums sadarbojas, kaut arī nav izpildīti B un C punktā paredzētie nosacījumi, tam piešķirams no 10 % līdz 50 % samazinājums no naudas soda apmēra, kas tam tiktu uzlikts, ja tas nebūtu sadarbojies”.

139 Šajā lietā Komisija piekrita prasītājam piešķirt maksimālo 50 % samazinājumu no naudas soda, ko Komisija tai varēja piešķirt atbilstoši Paziņojuma par sadarbību D punkta 1. daļai (Apstrīdētā lēmuma 354.–356. apsvērums). Prasītāja apgalvo, ka Komisijai bija jāpiešķir vēl lielāks samazinājums. Taču tā neapstrīd D punkta 1. daļas piemērošanu šajā lietā. Turklāt tā neapstrīd to, ka Komisija savāca noteicošus un tiešus pierādījumus par pārkāpumu, veicot pārbaudes [sabiedrību] telpās, un ka prasītāja līdz ar to neizpildīja B un C punkta piemērošanas nosacījumus. Tā kā Komisija piešķir prasītājam maksimālo 50 % samazinājumu atbilstoši Paziņojuma par sadarbību D punkta 1. daļai, Pirmās instances tiesa uzskata, ka prasītājas arguments šajā sakarā ir pilnīgi nepamatots.

140 Jaunais paziņojums tika publicēts “Oficiālajā Vēstnesī” tikai 2002. gada 19. februārī, un atbilstoši tā 28. punktam tas aizstāj Paziņojumu par sadarbību tikai no 2002. gada 14. februāra. Šajos apstākļos Jaunais paziņojums šajā lietā nav atbilstīgs (šajā sakarā skat. šī sprieduma 126. punktā minētā sprieduma lietā *Tokai Carbon* u.c./Komisija 273. punktu). Turklāt prasītājas šajā sakarā norādītais arguments (skat. šī sprieduma 135. punktu) nav atbilstīgs tajā ziņā, ka Komisija nekad nav apgalvojusi, ka prasītāja būtu bijusi aizliegtās vienošanās iniciatore vai ka tai ir bijusi noteicoša loma šajā vienošanās.

141 No iepriekš minētā izriet, ka otrā pamata ceturtā daļa ir jānoraida.

Par piekto daļu, kas balstīta uz vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

142 Prasītāja apgalvo, ka tā ir sodīta smagāk par “norobežotā loka” dalībniekiem, kuriem vienmēr ir bijusi aktīvāka loma aizliegtās vienošanās noslēgšanā un izpildē un kuri tajā piedalījās bez pārtraukuma. Līdz ar to Komisija pārkāpa vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principus, kā arī neievēroja Pamatnostādnes.

143 Prasītāja atgādina, ka tā saņēma samazinājumu tādēļ, ka naudas sods pārsniedza 10 % no tās kopējā apgrozījuma. Taču prasītājas naudas soda pamatsumma (4,2 miljoni EUR) pārsniedza 60 % no tās kopējā apgrozījuma 2001. gadā. Savukārt *Britannia*, *Heubach* un *James Brown* uzliktie naudas sodi nepārsniedza 10 % no to attiecīgajiem apgrozījumiem pasaulē. Prasītājai uzliktais galīgais naudas sods pēc Paziņojuma par sadarbību piemērošanas pārsniedza 5 % no tās apgrozījuma, kas ir tikpat smags naudas sods kā *Heubach* uzliktais sods. Lai gan pēc Paziņojuma par sadarbību piemērošanas prasītāja saņēma 50 % un *Heubach* — 10 % samazinājumu, kas norāda uz to, ka *Heubach* tika sodīts par 80 % bargāk, naudas soda galīgā summa norāda, ka *Heubach* uzliktais naudas sods bija tikai par 8 % smagāks nekā prasītājai uzliktais sods. Līdz ar to Komisija pārkāpa vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principus.

144 Turklāt Komisija par naudas soda aprēķina sākuma summu noteica tos pašus 3 miljonus EUR gandrīz visiem uzņēmumiem neatkarīgi no to lieluma. Prasītāja

norāda — lai gan attiecīgajiem uzņēmumiem piederēja apmēram līdzīgas tirgus daļas, to attiecīgais lielums bija, un joprojām ir, būtiski atšķirīgs, kā to apstiprina to apgrozījums, kas ir svarīgs faktors, nosakot uzņēmuma “reālo” tirgus ietekmi. Izvēloties vienādu sākumsummu visiem dalībniekiem, Komisija daudz smagāk sodīja tos uzņēmumus, kuriem — kā prasītājai — bija mazāks apgrozījums. Komisija pārkāpa samērīguma principu, jo naudas sodi nav samērīgi ar katras sabiedrības nozīmi tirgū, ko nosaka to tirgus daļu lielums, uzņēmumu lielums un apgrozījums.

145 Prasītāja atgādina, ka Pamatnostādnes paredz pārkāpumu sadalīšanu trijās kategorijās un līdz ar to — atšķirīgu attieksmi pret šiem uzņēmumiem atkarībā no tiem inkriminētā pārkāpuma veida. Kā to norādīja arī Pirmās instances tiesa šī sprieduma 29. punktā minētajā spriedumā lietā *Acerinox/Komisija* (78. punkts), turklāt ir “jāņem vērā pārkāpuma izdarītāju ekonomiskās iespējas radīt būtiskus zaudējumus citiem tirgus dalībniekiem, it īpaši patērētājiem, un noteikt tādu naudas soda apmēru, kas ir pietiekami preventīvs [(Pamatnostādņu) 1.A punkta ceturtā daļa]”. Pirmās instances tiesa arī nosprieda, ka katrā no iepriekš minētajām trijām kategorijām ir “jālīdzsvaro [...] noteiktās summas, kuras nosakot, ir jāņem vērā sabiedrības specifiskās īpašības un tādējādi arī to reālā ietekme tirgū, katra uzņēmuma ar pārkāpumu saistītā rīcība attiecībā uz konkurenci, it īpaši, ja pastāv būtiska atšķirība to sabiedrību lielumā, kas ir ierosinājušas šo pārkāpumu, un vispārīgā sākumsumma jānosaka, ņemot vērā katra attiecīgā uzņēmuma specifiskās īpašības [(Pamatnostādņu) 1.A punkta sestā daļa]”. Pirmās instances tiesa šajā pašā lietā ir secinājusi, ka uzņēmumam piederošās tirgus daļas ir atbilstīgas, nosakot uzņēmuma iespējamo ietekmi tirgū, bet tās nav noteicošas, lai secinātu par uzņēmuma piederību spēcīgai ekonomiskai vienībai (šī sprieduma 28. punktā minētā sprieduma lietā *Acerinox/Komisija* 88. punkts un Tiesas 1998. gada 17. decembra spriedums lietā *C-185/95 P Baustahlgewebe/Komisija, Recueil, I-8417. lpp., 139. punkts*). Prasītāja apstiprina, ka šajā lietā Komisija nav izskatījusi jautājumu, vai pastāvēja būtiska atšķirība starp uzņēmumiem, kas piedalījās pārkāpumā, un tā

pienācīgā veidā nav ņēmusi vērā attiecīgo uzņēmumu lielumu un ekonomisko varu un attiecīgi to ietekmi tirgū. Saskaņā ar vienlīdzīgas attieksmes principu attiecībā uz vienāda veida pārkāpumiem Komisijai vajadzētu uzlikt attiecīgiem uzņēmumiem dažāda apmēra naudas sodus.

146 Prasītāja uzskata, ka, ja Komisija būtu pareizi izmantojusi savu "plašo rīcības brīvību", tai vajadzēja ņemt vērā apstākļus, kas pamato mazāku prasītājas naudas sodu. Tā norāda, ka, piemēram, no Tiesas 1983. gada 7. jūnija sprieduma apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique diffusion française* u.c./Komisija (*Recueil*, 1825. lpp.), uz kuru norāda Komisija savā iebildumu rakstā, izriet, ka, novērtējot pārkāpuma smagumu, Komisijai jāņem vērā to preču apjoms un vērtība, kas ir pārkāpuma objekts, kā arī uzņēmuma lielums un ekonomiskā vara un attiecīgi tā iespējamā ietekme uz tirgu (120. punkts). Prasītāja vēlreiz apstiprina, ka īstenībā tā nevarēja noteikt ar aizliegto vienošanos paredzētās cenas. Turklāt tās finansiālā situācija bija sliktāka salīdzinājumā ar citu attiecīgo uzņēmumu situāciju. Tādējādi tās iespējamā ietekme uz tirgu bija būtiski mazāka nekā tā tirgus daļa, kas bija pamatā Komisijas veiktajam naudas soda aprēķinam.

147 Komisija apstrīd prasītājas argumentāciju. Tā it īpaši norāda, ka prasītāja noklusē to, ka tai jau tika uzlikts daudz mazāks naudas sods. Šis naudas sods bija desmit reizes mazāks par *Heubach* uzlikto sodu, lai gan abiem uzņēmumiem piederēja līdzīgas tirgus daļas un tiem teorētiski bija vienāds labums no aizliegtās vienošanās.

Pirmās instances tiesas vērtējums

148 Prasītāja pēc būtības norāda, ka Komisija nepietiekami ņēma vērā tās lielumu un tās atbildību, nosakot naudas sodu apmēru, un ka līdz ar to tā pārkāpa vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principus. Šajā sakarā jāizskata arī prasītājas arguments,

ka Komisija, atšķirīgi attiecoties pret uzņēmumiem, nav ņēmusi vērā to attiecīgos izmērus, nedz arī prasītājas faktiskās iespējas nodarīt kaitējumu (skat. šī sprieduma 107. punktu).

- 149 Sākumā ir jāatgādina, ka, no vienas puses, vienīgā tiesā norāde uz apgrozījumu, kas ir ietverta Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā, attiecas uz lielāku maksimālo robežu, ko naudas sods nedrīkst pārsniegt, un, no otras puses, ka šī robeža attiecas uz [uzņēmuma] kopējo apgrozījumu (šī sprieduma 146. punktā minētā sprieduma lietā *Musique diffusion française u.c./Komisija 119. punkts*). Ievērojot šo maksimālo robežu, Komisija principā var noteikt naudas sodu, aprēķinot to no apgrozījuma pēc tās izveles un ņemot vērā [preču] ģeogrāfisko mērogu un attiecīgās preces (Pirmās instances tiesas 2000. gada 15.marta spriedums apvienotajās lietās T-25/95, T-26/95, no T-30/95 līdz T-32/95, no T-34/95 līdz T-39/95, no T-42/95 līdz T-46/95, T-48/95, no T-50/95 līdz T-65/95, no T-68/95 līdz T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/95 *Cimenteries CBR u.c./Komisija, Recueil, II-491. lpp., 5023. punkts*), bet tai nav pienākuma precīzi ņemt vērā [uzņēmuma] kopējo apgrozījumu vai to apgrozījumu, kas ir iegūts, realizējot attiecīgās preces tirgū. Visbeidzot, kaut arī Pamatnostādnes neparedz naudas soda aprēķinu, izmantojot konkrētu apgrozījuma summu, tās neiestājas arī pret to, ka apgrozījums tiek ņemts vērā ar nosacījumu, ka Komisijas izvēle nav saistīta ar acīmredzamu kļūdu vērtējumā (šī sprieduma 126. punktā minētā sprieduma lietā *Tokai Carbon u.c./Komisija 195. punkts*).

- 150 Šajā gadījumā ir jāatgādina, ka no Apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija ir uzskatījusi par piemērotu atšķirīgi attiekties pret uzņēmumiem, lai ņemtu vērā "pārkāpēju faktiskās ekonomiskās iespējas nodarīt būtisku kaitējumu konkurencei, kā arī uzlikt naudas sodu ar pietiekami preventīvu ietekmi" (Apstrīdētā lēmuma 304. pants). Tā piebilst, ka bija jāņem vērā "katra uzņēmuma specifiskās īpašības un līdz ar to uzņēmumu nelikumīgās rīcības reālā ietekme uz konkurenci". Lai novērtētu šos elementus, Komisija nolēma balstīties uz standarta cinka fosfāta pārdevuma darījumu apgrozījumu EEZ pēdējā gada laikā, kurā notika pārkāpums.

Tā norāda, ka prasītāja bija viena no galvenajām cinka fosfāta ražotājām EEZ, jo tai piederēja apmēram 20 % liela tirgus daļa, un tādēļ tā tika klasificēta pirmajā kategorijā (Apstrīdētā lēmuma 308. apsvērumš). Visiem pirmās kategorijas uzņēmumiem naudas soda sākumsumma tika noteikta 3 miljonu EUR apmērā. *James Brown*, kam piederēja aptuveni 5 % liela tirgus daļa, sākumsumma tika noteikta EUR 750 000 apmērā.

- 151 Lai gan Komisija abu uzņēmumu relatīvo nozīmīgumu salīdzināja, pamatojoties uz to realizēto apgrozījumu, pārdodot cinka fosfātu EEZ, tā balstījās arī uz uzņēmumiem piederošām daļām attiecīgajā tirgū, klasificējot tās divās dažādās kategorijās. Komisija aprēķināja attiecīgo uzņēmumu tirgus daļas, pamatojoties, no vienas puses, uz to realizēto apgrozījumu tirgū, kas ir minēts Apstrīdētā lēmuma 50. apsvērumā ietvertajā tabulā, un, no otras puses, uz lietā ietverto informāciju. Prasītāja neapstrīdēja šīs pieejas pamatotību.
- 152 Novērtējot "pārkāpēju faktiskās ekonomiskās iespējas nodarīt būtisku kaitējumu konkurencei", kas ietver arī novērtējumu par šo uzņēmumu reālo nozīmi attiecīgajā tirgū, proti, to ietekmi uz tirgu, kopējais apgrozījums sniedz tikai nepilnīgu informāciju. Faktiski nevarētu izslēgt to, ka spēcīgs uzņēmums ar daudziem dažādiem darījumiem specifisku preču tirgū ir pārstāvēts nenozīmīgi. Tāpat nevar izslēgt, ka uzņēmumam, kam ir svarīga vieta ģeogrāfiskā tirgū ārpus Kopienām, ir nenozīmīgs stāvoklis Kopienu vai EEZ tirgū. Šādos gadījumos tas vien, ka attiecīgais uzņēmums realizē lielu kopējo apgrozījumu, nenozīmē, ka tam ir noteicoša ietekme attiecīgajā tirgū. Tāpēc Tiesa šī sprieduma 145. punktā minētajā spriedumā lietā *Baustahlgewebe/Komisija* (139. pants) uzsvēra — ja uzņēmumam piederošām tirgus daļām tiešām nevar būt noteicoša nozīme secinājumā par uzņēmuma ekonomisko varenību, tās tomēr ir svarīgas, nosakot uzņēmuma iespējamo ietekmi tirgū (skat. šī sprieduma 106. punktā minētā sprieduma lietā *Archer Daniels Midland* un *Archer*

Daniels Midland Ingredients/Komisija 193. punktu). Šajā gadījumā Komisija ņēma vērā gan attiecīgo uzņēmumu tirgus daļu, gan apgrozījumu attiecīgajā tirgū, un tās kopā ļāva noteikt katra uzņēmuma relatīvo nozīmi šajā tirgū.

- 153 No tā izriet, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, novērtējot “pārkāpēju faktiskās ekonomiskās iespējas” Pamatnostādņu 1.A punkta ceturtās daļas nozīmē.
- 154 Turklāt, salīdzinot apgrozījumu, ko tirgū realizēja pirmās kategorijas uzņēmumi, kas ir atainots Apstrīdētā lēmuma 50. apsvērumā ietvertajā tabulā, izriet, ka šie uzņēmumi tika pārgrupēti pareizi un ka tiem tikusi piemērota vienāda sākumsumma. Piemēram, 1998. gadā attiecīgajā EEZ tirgū prasītājas apgrozījums bija 3,2 miljoni EUR. *Heubach*, *Trident* un *SNCZ* apgrozījums bija attiecīgi 3,7 miljoni EUR, 3,69 miljoni EUR un 3,9 miljoni EUR. *Britannia*, kura izbeidza jebkāda veida uzņēmējdarbību 1998. gadā, apgrozījums 1996. gadā attiecīgajā EEZ tirgū bija 2,78 miljoni EUR.
- 155 Tātad, iedalot [uzņēmumus] kategorijās, ir jāievēro vienlīdzīgas attieksmes princips, saskaņā ar kuru ir aizliegts līdzīgas situācijas atrisināt atšķirīgi vai atšķirīgas situācijas atrisināt vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota (Pirmās instances tiesas 2003. gada 19. marta spriedums lietā T-213/00 *CMA CGM* u.c./Komisija, *Recueil*, II-913. lpp., turpmāk tekstā — “*FETTCSA* spriedums”, 406. punkts). No šī paša skatupunkta Pamatnostādņu 1.A punkta sestajā daļā ir paredzēts, ka “ievērojama” atšķirība to uzņēmumu lielumā, kas ir izdarījuši pārkāpumu, var pamatot atšķirīgu attieksmi, novērtējot pārkāpuma smagumu. Turklāt saskaņā ar judikatūru naudas soda apmēram ir jābūt vismaz samērīgam ar tiem elementiem, kas

ir ņemti vērā, novērtējot pārkāpuma smagumu (Pirmās instances tiesas 2001. gada 12. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-202/98, T-204/98 un T-207/98 *Tate & Lyle u.c./Komisija, Recueil, II-2035. lpp., 106. punkts*).

- 156 Līdz ar to, ja Komisija attiecīgos uzņēmumus iedala grupās ar nolūku noteikt naudas sodu apmēru, tad maksimālā naudas soda noteikšanai katrai šādi noteiktai grupai ir jābūt viendabīgai un objektīvi pamatotai (sprieduma lietā *FETTCSA* 416. punkts un šī sprieduma 87. pantā minētā sprieduma lietā *LR AF 1998/Komisija* 298. punkts).
- 157 Protams, lai gan šajā lietā prasītājas 2000. gadā realizētais kopējais apgrozījums bija tikai 7 miljoni EUR, tā tika klasificēta vienā grupā ar *Britannia, Heubach, Trident* un *SNCZ*, kuru kopējais apgrozījums attiecīgi bija apmēram 55,7 miljoni EUR, 71 miljons EUR, 76 miljoni EUR un 17 miljoni EUR. Tomēr no tā nevar secināt, ka tika pārkāpts samērīguma princips. Kā paskaidrots šī sprieduma 150. un 151. punktā, šie dažādie uzņēmumi tika pārgrupēti, jo to apgrozījums attiecīgajā tirgū un to tirgus daļas bija ļoti līdzīgas. Šādi pamatota pārgrupēšana bija vienveidīga un objektīvi pamatota. Turklāt Pirmās instances tiesa uzskata, ka prasītājas atšķirīgais lielums salīdzinājumā ar citiem attiecīgajiem uzņēmumiem nebija tik nozīmīgs, ka tā dēļ prasītāju vajadzēja ietvert citā grupā (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedumu lietā T-230/00 *Daesang un Sewon Europe/Komisija, Recueil, II-2733. lpp., 69.–77. punkts*).
- 158 Papildus jānorāda, ka šīs lietas apstākļos prasītājas kopējais apgrozījums ir ņemts vērā pietiekami, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā paredzēto maksimālo 10 % apmēru. Kā norādīts šī sprieduma 16. un 17. punktā, lai ievērotu šo maksimālo apmēru, prasītājas naudas sods tika samazināts līdz EUR 700 000 un pēc tam tas tika samazināts vēl līdz EUR 350 000, ņemot vērā tās sadarbību. 10 % maksimālā apmēra mērķis ir novērst to, ka naudas sods nav samērīgs ar uzņēmuma lielumu (šī sprieduma 146. punktā minētā sprieduma lietā *Musique diffusion française u.c./Komisija* 119. punkts). Šīs maksimālās robežas piemērošana šajā lietā nodrošināja to,

ka prasītājai uzliktais naudas sods ir samērīgs ar tās lielumu. Ņemot vērā to, ka pārkāpums bija ļoti smags, un to, ka tas ilga vairāk nekā četrus gadus, naudas soda apmērs varētu būt daudz lielāks, ja prasītāja nebūtu mazs uzņēmums un ja uz to neattiektos 10 % maksimālais apmērs.

- 159 Prasītāja norāda, ka salīdzinājumā ar citiem attiecīgajiem uzņēmumiem tai uzliktais naudas sods nav samērīgs ar tās lielumu. Taču Komisijas pienākums nav veikt naudas soda apmēra aprēķinu, pamatojoties uz summām, kas ir balstītas uz attiecīgo uzņēmumu apgrozījumu. Turklāt tai nebija arī pienākuma gadījumos, kad naudas sods tiek uzlikts vairākiem vienā pārkāpumā iesaistītiem uzņēmumiem, nodrošināt, ka galīgie naudas sodu apmēri, kas tiek uzlikti šiem uzņēmumiem, atspoguļo šo uzņēmumu kopējā apgrozījuma vai to apgrozījuma minētās preces tirgū atšķirības (šī sprieduma 32. punktā minētā sprieduma lietā *Dansk Røringindustri/Komisija* 202. punkts).
- 160 Attiecībā uz prasītājas argumentu, ka pēc Paziņojuma par sadarbību piemērošanas tai tika piemērots 50 % samazinājums un *Heubach* — 10 % samazinājums, kas norādīja uz to, ka *Heubach* tika sodīta par 80 % smagāk, ir jāatzīst, ka Komisijai nav pienākuma naudas sodu apmēru noteikt, balstoties uz tās piešķirtajiem [naudas soda] samazinājumiem atbilstoši Paziņojumam par sadarbību.
- 161 Prasītājas argumentācija, ka pamata naudas soda apmērs pārsniedza 60 % no tās kopējā apgrozījuma, nav atbilstīga. Maksimālā naudas soda robeža, kas ir noteikta Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā, kas nosaka, ka galīgais uzliekamais naudas sods tiek samazināts, ja tas pārsniedz 10 % no sabiedrības apgrozījuma, neatkarīgi no starpsummas aprēķina, kuras mērķis ir ņemt vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu, neaizliedz Komisijai aprēķinā balstīties uz starpsummu, kas pārsniedz 10 % no attiecīgā uzņēmuma apgrozījuma, ar nosacījumu, ka šim uzņēmumam galīgais

uzliekamais naudas sods šo robežu nepārsniedz (ši sprieduma 32. punktā minētā sprieduma lietā *Dansk Rørindustri/Komisija* 205. punkts).

162 Turklāt prasītāja norāda, ka Komisija pārkāpa vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principus un ka tā neņēma vērā Pamatnostādnes naudas sodu aprēķināšanai, jo prasītāja tika sodīta smagāk nekā “norobežotā loka dalībnieki”. Tomēr — kā tas ir norādīts šī sprieduma 88. punktā — iespējamā “norobežotā loka” pastāvēšana nav pierādīta.

163 Turklāt jāatzīst, ka prasītāja nepierādīja to, ka tās rīcība bija “ne tik smaga” kā citu attiecīgo uzņēmumu rīcība.

164 Visbeidzot, attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes principu, ņemot vērā iepriekš teikto, ir jānorāda, ka Pamatnostādņu piemērošana šajā lietā ļāva nodrošināt, ka abas šī principa daļas ir ievērotas. No vienas puses, visiem attiecīgajiem uzņēmumiem bija kopēja atbildība un tā ir salīdzināma, jo visi uzņēmumi piedalījās ļoti smagā pārkāpumā. Tādējādi sākumā šī atbildība tika izvērtēta, ņemot vērā attiecīgos pārkāpuma elementus, piemēram, pārkāpuma veidu un tā ietekmi uz tirgu. No otras puses, vēlāk Komisija mainīja šo novērtējumu, ņemot vērā katra attiecīgā uzņēmuma konkrētos apstākļus, ieskaitot tā lielumu un iespējas, tā pārkāpuma ilgumu un sadarbību [ar Komisiju].

165 No iepriekš minētā izriet, ka otrā pamata piektā daļa ir jānoraida.

Par sesto daļu, kas attiecas uz nepieciešamības palielināt preventīvo ietekmi neesamību un nespēju nomaksāt naudas sodu

Lietas dalībnieku argumenti

- 166 Prasītāja norāda, ka Komisija pieļāva būtisko formu, samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu, jo tā neņēma vērā, ka nebija nepieciešams palielināt preventīvo ietekmi un ka prasītājam nebija līdzekļu naudas soda samaksai.
- 167 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija pārkāpa samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principus ar to, ka tā neaplūkoja iespēju piemērot mazāk smagus preventīvus pasākumus. Ņemot vērā to, ko tā ir darījusi citās lietās, Komisijai vajadzēja ņemt vērā ne tikai prasītājas tirgus daļu, bet arī “tās vispārējo lielumu, lai nodrošinātu, ka sods būs samērīgs un preventīvs” [Komisijas 2001. gada 5. decembra Lēmums 2002/742/EK par procedūras saskaņā ar EK līguma 81. panta un EEZ Līguma 53. panta piemērošanu (Lieta COMP/E-1/36.604 — Cintronskābe) (OV L 239, 18. lpp.)]. Prasītāja atgādina, ka tā izstājās no aizliegtās vienošanās 1995. gadā, ka uzreiz pēc Komisijas iejaukšanās tā izbeidza pārkāpumu un ka pārbaužu laikā tā pirmā sāka sadarboties ar Komisiju. Pēc šīs finansiāli negatīvās pieredzes prasītājam bija cieša apņemšanās pildīt konkurences noteikumus, un tādējādi tik smagu preventīvu pasākumu pieņemšana nav lietderīga. Prasītāja uzskata, ka Komisija tai varēja attiecīgi uzlikt tikai simbolisku naudas sodu. Tā

apgalvo, ka tādēļ naudas sods ir jāsamazina. Tai šķiet, ka tā ir kļuvusi par Komisijas “mērķi”, tai istenojot savu vēlēšanos izplatīt vēsti, kas ir ietverta Komisijas preses paziņojumā (IP/01/1797), ka maziem un vidējiem uzņēmumiem nav jādomā, ka to izmērs tiem ļauj cerēt uz labvēlīgāku attieksmi naudas sodu jautājumā.

- 168 Otrkārt, prasītāja uzskata, ka Komisijai bija jāņem vērā reālā prasītājas maksātspēja atbilstoši Pamatnostādņu 5. punkta b) apakšpunktam un judikatūrai (ši sprieduma 87. punktā minētā sprieduma lietā *LR AF 1998/Komisija 308.* punkts). Tā apgalvo, ka tā bija ļoti nestabilā finansiālā situācijā. Ja tai vajadzēs maksāt naudas sodu, tās iespējas atveseļoties un atjaunot konkurētspējīgu stāvokli tirgū nebūs lielas.
- 169 Komisija iebildumu rakstā atzina, ka, atbildot uz tās lūgumiem, prasītāja tai “iesniedza finanšu ziņojumus, kas parāda sliktu finansiālu stāvokli”. Taču Komisija, no vienas puses, pārmeta prasītājai, ka tā neizrādīja “bažas par nespēju nomaksāt jebkādu naudas sodu”, un, no otras puses, Komisija apstiprināja savu nespēju novērtēt prasītājas reālo maksātspēju, jo prasītāja nesniedza nekādus paskaidrojumus šajā sakarā. Prasītāja atbild — lai gan Komisija pieprasīja šādus dokumentus, prasītājai netika lūgts sniegt paskaidrojumus par tās maksātspēju. Turklāt Komisija labi zina prasītājas sliktu finansiālo stāvokli un tās mēģinājumus tā dēļ samazināt izdevumus vispār. Piemēram, 2001. gada 31. janvārī prasītāja nosūtīja Komisijai pagaidu aprēķinu par 2000. gadu, kas parādīja galīgo negatīvo rezultātu pirms nodokļu atvilkšanas, proti EUR 417 100. Ar 2001. gada 31. janvāra vēstuli Komisija pateicās prasītājai par gada aprēķiniem un apsolīja, ka “tie tiks ņemti vērā galīgajā vērtējumā”.
- 170 Atbildot uz Komisijas argumentu, ka prasītājas naudas soda samazinājums tās sliktā finansiālā stāvokļa dēļ varētu tai radīt nepamatotu priekšrocību konkurencē, prasītāja uzskata, ka tāds pieņēmums šajā lietā nav pierādīts. Faktiski tirgus mainījās. Turklāt prasītāja apstiprina, ka tās īpašnieki un vadība mainījās un ka

jaunie īpašnieki un vadība, kas vairs nav saistīti ar ģimenes saitēm, pieņems drosmīgus lēmumus jautājumos par uzņēmuma dalību tirgū un reorganizāciju, ko iepriekšējie īpašnieki un vadība uzskatīja par neiespējamu.

- 171 Komisija apstrīd prasītājas argumenta pamatotību. Šajā sakarā tā norāda, ka prasītāja vispār neatsaucās uz maksātspēju “īpašos sociālos apstākļos” Pamatnostādņu nozīmē un ka tā pat neiesniedza informāciju par uzņēmuma rentabilitāti. Turklāt prasītāja nekad neizrādīja bažas par tās spēju samaksāt jebkādu naudas sodu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 172 Vispirms attiecībā uz naudas soda preventīvo raksturu ir jānorāda, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta mērķis ir dot Komisijai tiesības uzlikt naudas sodus, ļaujot tai izpildīt uzraudzības uzdevumu, kurs tai uzticēts ar Kopienu tiesībām (ši sprieduma 146. punktā minētā sprieduma lietā *Musique diffusion française u.c./Komisija 105. punkts* un šī sprieduma 106. punktā minētā sprieduma lietā *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients/Komisija 105. punkts*). Šis uzdevums ietver pienākumu izmeklēt un novērst individuālos pārkāpumus, kā arī pienākumu ievērot vispārējo politiku, kuras mērķis ir konkurences jautājumos piemērot Līgumā nostiprinātos principus un virzīt uz to arī sabiedrību rīcību. No tā izriet, ka Komisijai ir jāraugās, lai sodiem būtu preventīvs raksturs (šajā sakarā skat. šī sprieduma 106. punktā minētā sprieduma lietā *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients/Komisija 105. un 106. punktu*). Faktiski uzlietamā naudas soda preventīvais raksturs tiek noteikts, ņemot vērā tikai sodīto uzņēmumu

īpašo stāvokli (šī sprieduma 106. punktā minētā sprieduma lietā *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija 110. punkts; skat. arī Tiesas 1970. gada 15. jūlija spriedumu lietā 41/69 *ACF Chemiefarma*/Komisija, *Recueil*, 661. lpp., 170.–174. punkts).

173 Šajā lietā prasītājam uzliktais naudas sods EUR 350 000 apmērā ir tikai 4,9 % no tās apgrozījuma. Šāds naudas sods nav uzskatāms par nesamērīgu ar prasītājas lielumu, nedz arī ar pārkāpuma veidu. Turklāt prasītāja nepierādīja vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu šajā sakarā (skat. šī sprieduma 149.–165. punktu).

174 Turklāt attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka Komisija varēja uzlikt "simbolisku" naudas sodu, ir jānorāda, ka atbilstoši Pamatnostādņu 5. punkta d) apakšpunktam Komisijai "atsevišķos gadījumos ir jāparedz iespēja uzlikt tā saukto "simbolisko" naudas sodu [EUR] 1000 apmērā, kas tiek aprēķināts, neņemot vērā [pārkāpuma] ilgumu un atbildību pastiprinošus vai mīkstinājošus apstākļus". Prasītāja nepierādīja, kādā veidā šajā lietā simbolisks naudas sods varētu būt pamatots. Ņemot vērā, ka prasītāja piedalījās ļoti smagā pārkāpumā vairāk kā četrus gadus garumā, Pirmās instances tiesa uzskata, ka [simboliska naudas soda] pamatojums ir ļoti grūti pierādāms. Kā tas ir norādīts šī sprieduma 139. punktā, prasītājam jau tika piešķirts maksimālais samazinājums 50 % apmērā atbilstoši Paziņojuma par sadarbību D punkta 1. daļai. Turklāt tas, ka prasītājam pirms Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas bija nodoms saskaņot savu rīcību ar konkurences noteikumiem, nav pietiekams iemesls, lai Komisija uzliktu tai tikai simbolisku naudas sodu. Šajā sakarā jāatgādina, ka no judikatūras izriet, ka trešo personu, un ne tikai attiecīgās sabiedrības, atturēšana no pārkāpumiem ir svarīgs Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta mērķis (skat. šī sprieduma 172. punktā minēto judikatūru).

- 175 Attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka Komisija nav pietiekami ņēmusi vērā tās finansiālo situāciju, ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Komisijai nav pienākuma, nosakot naudas soda apmēru, ņemt vērā ieinteresētā uzņēmuma nerentablu finansiālo stāvokli, ņemot vērā, ka tāda pienākuma atzīšana rada nepamatotu konkurences priekšrocību sabiedrībām, kas ir mazāk pielāgojušās tirgus nosacījumiem (skat. šī sprieduma 87. punktā minētā sprieduma lietā *LR AF 1998/ Komisija* 308. punktu; Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta sprieduma lietā *T-9/99 HFB u.c./Komisija*, *Recueil*, II-1487. lpp., un sprieduma lietā *FETTCSA* 351. punktu un tajā minēto judikatūru).
- 176 Pamatnostādņu 5. punkta b) apakšpunkts, saskaņā ar kuru ir jāņem vērā reālā uzņēmuma maksātspēja, šo judikatūru neapšaubā. Faktiski šī maksātspēja ir nozīmīga tikai tās “īpašajā sociālajā stāvoklī”, kas rodas kā naudas soda sekas, it īpaši — bezdarba paaugstināšanās vai nozaru ekonomiskā stāvokļa pasliktināšanās, pasliktinot attiecīgā uzņēmuma piegādātāju un pircēju ekonomisko stāvokli (šī sprieduma 126. punktā minētā sprieduma lietā *Tokai Carbon u.c./Komisija* 371. punkts). Lai gan prasītāja paziņoja Komisijai savu finansiālo stāvokli pirmstiesas procedūras laikā, tā neatsaucās uz Pamatnostādņu 5. punkta b) apakšpunktu un neiesniedza nevienu pierādījumu, kas ļautu Komisijai novērtēt minēto “īpašo sociālo stāvokli”.
- 177 Turklāt Kopienu tiesības neaizliedz to, ka Kopienu iestādes veikto pasākumu rezultātā konkrētā sabiedrība bankrotē vai tiek likvidēta (šajā sakarā skat. Tiesas 1986. gada 15. janvāra spriedumu lietā 52/84 *Komisija/Beļģija*, *Recueil*, 89. lpp., 14. punkts, un 2002. gada 2. jūlija spriedumu lietā C-499/99 *Komisija/Spānija*, *Recueil*, I-6031. lpp., 38. punkts). Faktiski uzņēmuma, kuram ir tāda juridiska forma kā šajā lietā, likvidācija, ja tā var kaitēt uzņēmuma īpašnieku, akcionāru vai daļu turētāju interesēm, tomēr nenozīmē, ka arī uzņēmuma pārstāvētais personīgais,

materiālais un nemateriālais ieguldījums zaudē vērtību (šī sprieduma 126. punktā minētā sprieduma lietā *Tokai Carbon u.c./Komisiju 372. punkts*).

178 Papildus ir jāatzīst, ka prasītāja nepierādīja šajā lietā pastāvošo saistību starp, no vienas puses, Apstrīdēto lēmumu un naudas soda uzlikšanu un, no otras puses, tās bankrotu. No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja paziņoja par bankrotu 2003. gada 2. jūnijā, proti, 18 mēnešus pēc Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas un vienu gadu pēc vienošanās ar Komisiju, ka tā maksās tikai EUR 50 000 reizi sešos mēnešos, sākot no 2002. gada 1. jūlija (skat. šī sprieduma 20. punktā minēto rīkojumu lietā *Waardals/Komisija*). Neskatoties uz jautājumiem, ko šajā sakarā tiesas sēdē uzdeva Pirmās instances tiesa, prasītāja nesniedza paskaidrojumus nedz par sava bankrota veidu, nedz arī par citiem šajā bankrotā nozīmīgiem parādiem. No tā izriet, ka nav pierādīts tas, ka šajā lietā uzliktais naudas sods izraisīja prasītājas bankrotu.

179 Visbeidzot prasītāja nepierādīja, ka Komisija apņēmas samazināt naudas sodu, ņemot vērā prasītājas finansiālo stāvokli. Komisija 2001. gada 31. janvāra vēstulē atzina, ka tā ņem vērā prasītājas gada aprēķinus par 2000. gadu, lai noteiktu tās individuālo atbildību. Tas nekādā gadījumā nevar tikt interpretēts tā, kā to dara prasītāja, bet gan drīzāk kā Komisijas vēlme izmantot gada aprēķinus, lai noteiktu Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā noteikto 10 % maksimālo robežu.

180 Ņemot vērā iepriekš teikto, prasītājas izvirzītais pēdējais pamats ir jānoraida.

181 Tādējādi prasība jānoraida kopumā.

Par procesa organizatoriskajiem pasākumiem un pierādījumu savākšanas pasākumu prasībām

182 Prasītāja lūdz Pirmās instances tiesu veikt procesa organizatoriskos pasākumus un pierādījumu savākšanas pasākumus un it īpaši izsaukt un noprotināt lieciniekus, un piešķirt prasītājam pieeju Komisijas sagatavotajam 2001. gada 17. janvāra noprotināšanas protokolam.

183 Komisija pret šo lūgumu iebilst.

184 Pirmās instances tiesa uzskata, ka, tā kā faktisko apstākļu norise šajā lietā nav pretrunīga, minētā prasība tālāk nav izskatāma.

185 No tā izriet, ka prasība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

186 Atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ieskaitot tiesāšanās izdevumus par pagaidu noregulējuma tiesvedību, saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

nosprīež:

- 1) prasību noraidīt;

- 2) prasītāja atlīdzina tiesāšanās izdevumus, ieskaitot tiesāšanās izdevumus par pagaidu noregulējuma tiesvedību.

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2005. gada 29. novembrī.

Sekretārs

Priekšsēdētājs

E. Coulon

P. Lindh

II - 5133

Satura rādītājs

Fakti	II - 5067
Process un lietas dalībnieku prasījumi	II - 5074
Juridiskais pamatojums	II - 5076
1. Par pirmo pamatu, kas ir balstīts uz kļūdām faktisko apstākļu un pierādījumu vērtējumā, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu	II - 5076
Par pirmo daļu, kas balstīta uz prasītājas dalības ilgumu pārkāpumā un tās izstāšanos no aizliegtās vienošanās	II - 5077
Lietas dalībnieku argumenti	II - 5077
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5080
Par otro daļu, kas attiecas uz faktisko apstākļu un pierādījumu par prasītāju un tās lomu aizliegtajā vienošanās kļūdainu vērtējumu	II - 5083
Par pirmo iebildumu, kas attiecas uz prasītājas attīstību kopš pārbaužu sākuma	II - 5084
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 5084
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5085
Par otro iebildumu, kas attiecas uz prasītājas ietekmi attiecīgajā tirgū	II - 5086
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 5086
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5088
Par trešo iebildumu attiecībā uz to, ka prasītāja nebija pārkāpuma iniciatore	II - 5090
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 5090
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5093

UNION PIGMENTS/KOMISIJA

Par ceturto iebildumu, kas balstīts uz to, ka prasītāja nepiedalījās visā aizliegtajā vienošanās	II - 5094
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 5094
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5097
Par piekto iebildumu, kas balstīts uz to, ka prasītāja uzreiz izbeidza pārkāpumu	II - 5100
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 5100
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5101
2. Par otro pamatu, kas balstīts uz kļūdainu naudas soda apmēra aprēķinu un vispārējo principu pārkāpumu	II - 5102
Par pirmo daļu, kas balstīta uz pārkāpuma smagumu un atšķirīgu attieksmi ..	II - 5103
Lietas dalībnieku argumenti	II - 5103
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5105
Par otro daļu, kas attiecas uz pārkāpuma ilgumu	II - 5107
Lietas dalībnieku argumenti	II - 5107
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5107
Par trešo daļu, kas attiecas uz atbildību pastiprinošo apstākļu kļūdainu vērtējumu un atbildību mīkstinājošo apstākļu neņemšanu vērā	II - 5108
Lietas dalībnieku argumenti	II - 5108
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5110
Par ceturto daļu, kas attiecas uz Paziņojuma par sadarbību nepareizu piemērošanu	II - 5114
Lietas dalībnieku argumenti	II - 5114
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5115
	II - 5135

Par piekto daļu, kas balstīta uz vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu pārkāpumu	II - 5117
Lietas dalībnieku argumenti	II - 5117
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5119
Par sesto daļu, kas attiecas uz nepieciešamības palielināt preventīvo ietekmi neesamību un nespēju nomaksāt naudas sodu	II - 5126
Lietas dalībnieku argumenti	II - 5126
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 5128
Par procesa organizatoriskajiem pasākumiem un pierādījumu savākšanas pasākumu prasībām	II - 5132
Par tiesāšanās izdevumiem	II - 5132